

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی
اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آیین نامه ها - بخش نامه ها - آگهی های رسمی و قانونی - سؤالات -

شماره تلفن: ۸۸۹۴-۸۸۹۵ - ۸۸۹۶-۵۴۴۸

۴شنبه ۲ شهریور ماه ۱۳۲۷

دیر: سید محمد باشمی

سال چهارم - شماره ۱۰۴۳

صفحه ۳۴۷۱

دوره پانزدهم قانونگذاری

شماره مسلسل ۱۹۱۶

روزنامه یومیه

فهرست مندرجات

- ۱ - بقیه صورت مشروح مذاکرات نودونهمین جلسه دوره پانزدهم از صفحه ۱ تا ۱۰
- ۲ - آگهی های رسمی ۱۱

مذاکرات مجلس

بقیه جلسه ۹۹

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه شانزدهم شهریور ماه ۱۳۲۷

فهرست مطالب:

- ۱ - قرائت ورقه استیضاح آقای عبدالقدیر آزاد
- ۲ - بقیه مذاکره در اطراف لایحه بودجه کل کشور
- ۳ - تقدیم یک فقره لایحه از طرف آقای وزیر فرهنگ راجع به تکمیل قانون تأسیس دانشگاه
- ۴ - بقیه مذاکره در بودجه
- ۵ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس یکساعت و ربع قبل از ظهر بعنوان بعد از تنفس بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱ - قرائت ورقه استیضاح آقای عبدالقدیر آزاد

که نسبت به عملیات غیرقانونی که آنجا میشد جلوگیری شد و اطلاع دارم که از طرف آقای وزیر دادگستری هم یک کمیسیونی تشکیل شد برای رسیدگی باینکار اما اداره ثبت اسناد و مأمورین مربوطه مشغولند و آن آثار و ملائم جرم را دارند از بین میبرند.

رئیس - شما اخطار کردید.
اسلامی - دوکله است...
کشاورز صدر - مدیر کل ثبت آدم درستی است.

رئیس - ممکن بود بعنوان تذکره بفرمائید.
اسلامی - بنده دارم تذکره میدهم پنج نایبه هم بیشتر طول نمیکشند، مشغول هستند آن ملائم و آثار را دارند از بین میبرند حتی برای وزارت جنگ

رئیس - جلسه قبل بعنوان تنفس تعطیل شد آقای عبدالقدیر آزاد یک استیضاحی کرده بودند که باید قرائت شود و با اطلاع دولت برسد.
اسلامی - بنده انتظار دارم.
رئیس - بفرمائید.

اسلامی - آقای وزیر کشاورزی توجه بفرمائید چون آقایان وزراء نیستند بنده در دو سه هفته پیش راجع باراضی عباس آباد که یکمدهای یکمک مأمورین ثبت اسناد دارند آنجا را میهورند و این اراضی مال وزارت جنگ و دولت است سؤال کردم البته چون بودجه مطرح بود بنده هم میل نداشتم که در وسط بودجه وقفه ای حاصل شود از طرف آقای وزیر جنگ تلفنی شد از همین مجلس

یک قسمت سند صادر شده که در آن سند هم یک کاری کردند که برای آن اشخاص حقی قائل شده اند که بنده آنروز خواهم گفت بنده از آقای نخست وزیر تقاضا میکنم دستور بفرمائید چون آقای وزیر دادگستری فعلا حضور ندارند دستور بدهید تا این موضوع در مجلس مطرح نشده نسبت باین اراضی اینگونه اعمال خلاف قانون نشود (سزاوار - موضوع اراضی ثبت بمجلس مربوط نیست) چطور مربوط نیست دوپست هزار متر اراضی دولت را دارند میخورند این کارمندان دولت همینطور مفلو کنند و یکمتر زمین ندارند سکونت بکنند ما حق نداریم اینجا حرف بزنیم (سزاوار - باید تعقیبشان بکنند) پرونده بدیوان کبیر ارسال شده است دو سال است زیر خاک خوابیده بنده تقاضا میکنم پرونده را بیازرس دیگری بدهند اگر ندهند بنده بر علیه مأمورین ثبت اعلام جرم خواهم کرد.

رئیس - در این قسمت سؤالی کرده بودید؟
اسلامی - بله سؤال کرده بودم.
رئیس - پس اگر سؤال شده است بدولت تأکید خواهد شد استیضاح قرائت میشود.
(شرح ذیل قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی: این جناب دولت جناب آقای وزیر را بملت توقیف مطبوعات و اختناق آزادی و قیام علیه مشروطیت استیضاح میکنم عبدالقدیر آزاد.

رئیس - آقای نخست وزیر.

● بقیه مذاکرات مشروح نودونهمین جلسه از پانزدهمین دوره قانونگذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

فخست وزیر - بنده میخوام بمرض نمایندگان محترم مجلس شورای ملی برسانم که دولت هیچگونه عملی برخلاف قانون اساسی نکرده و برای اینکه هر چه زودتر توضعاتی را که در قبال استیضاح آقای عبدالقادر آزاد لازم باشد بمرض مجلس شورای ملی برسانم دولت حاضر است فی الفور جواب بدهد باین استیضاح حتی در همین جلسه خواه در خلال بودجه میفرمائید همین امروز والا بلافاصله بعد از خاتمه بودجه - بعد از اتمام عمل بودجه

حاذقی - بعد از اتمام عمل بودجه رئیس - آقای ملک مدنی .

ملک مدنی - بعقیده بنده این کار بودجه را باید تمام کنیم (صحیح است) الان ملاحظه میفرمائید ۱۶ شهریور است و یقیناً ده - دوازده روز دیگر باید بحث کرد در اطراف بودجه و این چند روز طول میکشد بنده از جناب آقای نخست وزیر خواهش میکنم که موافقت کنید شاید بعد از بودجه چون اساس کار مملکت بودجه است و ما هم در برابر مردم مسئولیت داریم و نباید کاری بکنیم که هر روز ما هر حرفی را پیش بیاوریم و مردم خیال بکنند که نظر نمایندگان محترم در تاریخ بودجه است (صحیح است) بهمین جهت عرض میکنم که بگذاریم برای بعد و خیال میکنم نظر آقایان هم همین باشد (صحیح است)

رئیس - بنا بر این بعد از تعیین تکلیف بودجه استیضاح مطرح شود .

فخست وزیر - تعیین روز بعد از تصویب بودجه پس استماع میکنم هر چه زودتر در تعیین تکلیف بودجه تسریع بفرمائید .

۲ - بقیه مذاکرات در اطراف لایحه بودجه کل کشور

رئیس - آقای دکتر شفق .

دکتر شفق - بنده گاهی فکر میکردم که اگر بنا بود مذاکرات مجلس را از صورت مجلس های مختلف از چهل و چند سالی که هست استخراج کنند بدون تردید دو کتاب خیلی ضخیم و کلفتی بوجود میآید یکی از این دو جلد کتاب حاوی تمام نکات و مسائل و مطالب مفید و مهم خواهد بود نسبت بامور عمومی کشور و میتوانم بقیه عرض کنم این مذاکرات که حدود چهل و چند سال است در ۱۰ دوره مجلس و کلاً از لحاظ های مختلف و در موارد مختلف نظیر موارد استیضاح یا طرح لوایح و قوانین یا اینکه در مذاکرات قبل از دستور اظهار کرده اند بقیه دارم يك مطلب حتی از مطالب مهم ملی و کشوری ما فروگذار نشده است و اگر چنانکه عرض کردم از هورت جلسه ها استخراج شود این مطالب يك کتاب بسیار مفیدی خواهد شد که برای همه ماها و برای دولتها و مجلس های آینده سرمشق عمل خواهد بود چیزی که هست باکمال تأسف باید گفت این مطالب که در مجلس شورای ملی گفته شده است صورت عمل نگرفته و لایس عمل نیوشیده است و از بنده پرسید و بقیه دارم آقایان هم باینده هم عقیده هستند علت عدم عمل سقوط مکرر و بی دردی دولتها بوده است ، یکدفعه هم عرض کردم باز هم عرض میکنم آنچه بنده حساب کردم در ظرف این چهل و چند سال حدود هشتاد و چند دولت در این مملکت

آمده و رفتو نه اینکهر دولت شش ماه وقت داشته باشد بسا اتفاق افتاده که دولتهائی بیش از یکماه و دو ماه هم وقت نداشته اند در نتیجه بدیهی است که هیچ کاری عملی نشده است در باب سقوط دولتها هم موافقی که صحبت میشود بسا آقایان میفرمائید که در خارج هم همین طور است میگویند در فرانسه هم همینطور است مثلاً بعد از این جنگ تا کنون در فرانسه این دولت یازدهم است که بوجود آمده است ولی بکچیزی که هست اینست که در فرانسه و سایر دولتهای متقدم اروپائی و یا آمریکائی کادر ادارات و سازمان دولت ها ثابت است و معمولاً این دولت ها و کشورهای يك نقشه های ثابتی دارند و یا برای یکسال یا برای ۴ سال یا برای ۵ سال نزدیکترین ممالک باجماهم شوری است میدانیم که این دولت مدام از بدو تاریخ انقلاب روسیه تا امروز نقشه های پنجساله داشته است و روی نقشه های ۵ ساله عمل کرده است و این نقشه ها ثابت است ولو اینکه يك وزیر یا بکرئیس و یا يك مدیری بیاید یا برود در صورتیکه در ایران همه مان میدانیم بودن و نبودن شخص وزیر و هیات وزراء در جریان امور مؤثر است تردیدی در این باب بعقیده بنده نیست که در تمام مدت مشروطیت ایران مدام دولتها بعلتی از هزل آمده اند و رفته اند و چون هر ضحکم يك جریان ثابت نبوده است و کادر ثابت اداری در کار نبوده است پس در نتیجه اگر مختصر نظامی امنیتی در این کشور هست حقیقه باید گفت معجزه است ، معجزه مخصوص این کشور ، هر ص کردم که اگر صورت مجلس های مختلف را استخراج کنیم دو جلد مهم بوجود می آید يك جلد آن حاوی مهمترین مسائل مفید بحال کشور و ملت خواهد بود باید بگویم که جلد دومش تکرار همان مطالب خواهد بود گاهی يك مطالبی را چندین مرتبه در این مجلس تکرار کرده اند ولی باکمال تأسف هیچ کوشید بتوان بعضی تذکرات و نکات بگذاریم که البته اگر کمی مفصل شد بنده را معذور میدانید که بنظر خودم شاید خالی از فایده نباشد اولین نکته ای که میخوام عرض کنم اینست انتظارات در باب امور اجتماعی و امور ملی باید در خور و مناسب اوضاع عمومی کشور باشد ممکن نیست در يك کشوری که اوضاع عمومی بونهی از انواع و بنحوی از انحاه اختلال داشته باشد بیچاپیچ باشد عوامل و اسباب امور مختل باشد انتظار داشت که يك بودجه شسته و رفته خالی از هر نوع معایب دردی موازین فنی و منطقی تنظیم شده باشد آنهم در ظرف يك ماه دو ماه این انتظاری است محال ولو اینکه اشخاصی این انتظار را داشته باشند البته بایست يك بودجه صحیح تقدیم شده باشد ولی باز عرض میکنم که این انتظار در امور اجتماعی باید متناسب باشد با اوضاع عمومی کشور اوضاع عمومی در هر کشوری نظیر يك زنجیری است اگر يك حلقه آن زنجیر مختل باشد همه آن حلقه ها مختل است و نمیشود رشته امور منظم و مرتب باشد اینکشور ما در ردیف کشورهای دیگر عالم دو جنگ مهم عالم و بران کن دیده است و همه میدانیم که چه مصدمات نگفتنی و چه مصدمات باور نکردنی بهم خودش

کشیده است کافی است مرض کنیم که در جنگ اول ۱۹۱۴ - ۱۹۱۸ تلفات ما از تلفات آلمان که بقول ویلهلم امپراطور گفته ام داریم بایک دنیا جنگ می کنیم به نسبت نفوس بیشتر بود صدما می که در این جنگ اخیر باین کشور وارد آمده است هم همان بودیم و دیدیم و حتی هم اسامه خسارات این جنگ را میکشیم درین دو جنگ نیز در سراسر کشور رفته ها و آشوبها برپا بوده است ، تهریکات خارجی و تهریکات وقتنه های داخلی مبتلا به این کشور بوده است و از همه بدتر اینکه مجلس ما (باید این را باکمال تأسف قبول کنیم) کادر این ادوار بخصوص از شهریور ۲۰ باینطرف نتوانسته اند يك دولتی را نگهدارند ، اگر يك دولتی برای يك عدهئی خوب بوده است برای يك عده دیگر همان دولت بد بوده است ، ازین لحاظ بین ما توافقی حاصل نشده است ، بد یا خوب دولتی را نتوانسته ایم نگهداریم ، و تمام مفاسد اگر تماش هم نشود گفت بدون تردید نود درصد مفاسد علتش همین موضوع سقوط و تغییرات بلافاصله و بلا انقطاع دولتهاست (صحیح است) بنده همین صبح يك انتقاداتی از رادیو انگلستان میشنیدم راجع باوضاع فرانسه و مطبوعات انگلیسی را نقل میکرد مطبوعات انگلیس خیلی اظهار تعجب میکردند از اینکه دولت فرانسه این نوع دچار تزلزل است در صورتی که در میان دول مرض کردم ، این دولتها یعنی دولت های ممالک دموکراتیک مترقی اروپائی ، با تغییرات وزراء تغییرات اساسی در حالشان پیدا نمی شود ، با این حال اسباب حیرت و اسباب تعجب شده است ، اگر نظر بنده را بخواهید با اگر هم نخواهید بنده هم يك نماینده هستم نظر خودم را که عقیده قطعی من است عرض میکنم ، من در دو دوره مجلس عضو کمیسیون بودجه بودم و تجربه فکری دارم و آن اینست که عرض می کنم يك بودجه در این کشور و در این مجلس بالاخره باید بگذرد و آن بودجه بهیچوجه من الوجوه نمی تواند يك بودجه منطقی و بی عیب وفتی باشد مجبور هستیم یعنی مجلس شورایی مازم است يك بودجه را با اصلاحاتی که میتواند بکند و در حیز عمل باشد بگذارند تا برای بودجه سال ۱۳۲۸ حد اقل ۳ چهار ماهی فرصت باشد ، در ظرف این سه چهار ماه هم مجلس هم دولت فرصت داشته باشند مسائلی را مطالعه کنند و بودجه ۲۸ را از روی مطالعه سر وقت و سر موده قانونی بمجلس بیاورند ، و بنده بدون اینکه ادعای نبوت داشته باشم از حالا پیشگویی میکنم که حتی این بودجه هم که سه چهار ماه وقت داشته باشد بودجهئی که ما میخواهیم بهیچوجه من الوجوه نخواهد بود اگر مااز حالا شروع کنیم و فکر تنظیم يك بودجه صحیح باشیم حداقل دو سال وقت میخواهد ، اینها از مبنای الفبای علوم اقتصادی است که آقایان بهتر از من میدانند ، يك بودجه صحیح منطقی آقا بنده یکی دو تا از شرایط يك بودجه منطقی را عرض میکنم ، از آقایان میبرسم استشهادهای کنیم که بودجه صحیح وقتی باین آسانی قابل عمل قابل تنظیم هست یا نیست ، یکی از شرایط اولیه يك بودجه حسابی سازمان صحیح است ، در این باب شاید اشتباه و اختلافی بین ماها نباشد ، سازمان یعنی چه ؟ یعنی باید

در تشکیلات دولتی و در تشکیلات عده کشور و در امور استخدامی و در قوانین آن يك تجدید نظر حسابی علمی ، جود آید همین کار را آقا از دولتی میتوان تقاضا کرد که افلا شش هفت ماه وقت داشته باشد شاید برای شش هفت ماه هم این کار زیاد باشد اگر دولت مدعی باشد که میتواند سازمانی در یکی دو ماه بیاورد که سازمانش منطقی و صحیح باشد بقیه داریم يك امر معالی را بدوش خود گرفته است (صحیح است) ما اوضاع دنیا را ببینیم و سازمان صحیح در چنین کشوری که الان تشکیلاتش نتیجه ۲۰ - ۳۰ سال سابقه است خیلی مشکل است و اگر انتقاداتی بکنیم نسبت به تشکیلات که آنروز جناب آقای تقی زاده هم فرمودند این نکته را نباید فراموش کنیم که سازمان امروز نتیجه ۵۰ سال است از زمان اوائل مشروطه تا امروز است این اوضاع بهیچ وجه من الوجوه از روی يك برنامه باین صورتی که در ظرف يك هفته یا سه ماه یا چهار ماه درست شود ولو دولتی باشد که اعضاء آن دولت از آسمان بر زمین آمده باشد ممکن نیست پس یکی از مقدمات اساسی تنظیم يك بودجه جامع همین ایجاد سازمان جدید است بدون سازمان چطور میتوان بودجه نوشت ؟ یکی دیگر از مقدمات و شرایط تنظیم يك بودجه صحیح رعایت تناسب است بین وزارتخانه ها که مدتی است این عقیده از ناحیه آقایان نمایندگان ابراز شده است بنده بخاطر دارم در آن کمییونی که قبل از انعقاد مجلس ماداشتم و پیشنهادها و نظریات آن کمیسیون در روزنامه اطلاعات دیروز انتشار یافت در باب تناسب مذاکره بعمل آمد از اشخاصی که در این باب مصر بودند آقای حائری زاده بودند که در مجلس هم بارها فرمودند که باید تناسبی در سازمان وزارتخانه ها باشد بنده از آقایان میبرسم تناسب یعنی چه ؟ میخوام بگویم که بودجه وزارت فرهنگ و وزارت جنگ و وزارت بهداری باید متناسب باشد مثلا وزارت فرهنگ ۲۰ درصد وزارت جنگ ۲۰ درصد وزارت بهداری هم ۱۹۱۲۰ درصد از بودجه کشور داشته باشند ، تازه آقا سؤال مهم اینست که چرا روی چه مبنای و چه اصولی وزارت فرهنگ باید ۲۰ درصد داشته باشد این يك امر نظری است آقا بودجه نوشته کار يك روز و دو روز نیست بنده بعد از يك هم ولو فکر باطل شده باشد تازه باین نتیجه رسیده ام که وزارت فرهنگ که حتما باید بزرگترین حصه بودجه را دارا باشد الان نمیتواند این حصه و این قسمت را داشته باشد اول باید برای تربیت و تولید کارکنان اصون کشاورزی و آبیاری و تولید ثروت مملکت در چنانکه آنروز آقای تقی زاده هم فرمودند درست کنیم تا فرهنگ موسمی در مملکت ایجاد کنیم بنده حاضر با ارقام ثابت کنیم که فقط برای ساختمان برای وزارت فرهنگ یعنی ساختمان برای تعلیمات عمومی اجباری که بدون ساختمان یا شرایط بهداری و لوله کشی و رعایت قوانین میکروبیولوژی و نیشود بچه ها را جمع کرد و وسایل سرایت امراض را فراهم آورد و صرف نشستن روی سکو ها و یا در کبوترخانه ها و کانه ها نمیشود نوشتن و خواندن یاد داد واکتفا کرد این فکری است باطل ماتنها فکر تعلیم هستیم در صورتی که تربیت هم در ردیف تعلیم است الان مانمی توانیم چند میلیون ها

سه میلیون بجهت جمع کنیم در يك جاهائی آنها را بگذاریم بدون رعایت حفاظت الصحه بدون بهداری بدون لوله کشی بدون طبیب معالج و طبیبی که هر روز مایه کند که تراخم سرایت نکند میکرب سرایت نکند امروز دیگر روزهای قدیم نیست ما اگر بخواهیم واقفاً يك عملی کنیم باید عمل صحیح کنیم بنده حساب کردم بعدا هم حاضر توضیحاتی بدهم شاید انشاء الله اشتباه میکنم فقط برای ساختمان جهت تعلیمات عمومی تمام کشور ۵۰۰ میلیون تومان (از ترس جان هزار میلیون عرض نمیکنم) حد اقل برای ساختمان یا صد میلیون تومان لازم است ، ساختمانهای تازه متناسب با حفظ الصحه جهت مدارس ، گفتن آسان است که باید تعلیمات اجباری و عمومی بشود که همه اولاد و اطفال مردم بروند تحصیل بکنند ، تازه این موضوع ساختمان يك موضوع عادی است تاچه برسیم بکتابها و مطبوعات کاین بچه ها باید بخوانند معلمینی کاین بچه ها را باید تربیت بکنند بنده تا اندازه ای در این مسائل وارد هستم اجازه بدهید توضیحات بیشتری در این باب عرض نکنم البته تصدیق دارم که آموزگاران و معلمین خیلی لایق و حق پرست و وطن پرست داریم ولی فستهای هم هست که بنده میخوام اینجها عرض کنم ما بدون تربیت معلم چطور میتوانیم تعلیمات عمومی راهلی بکنیم تمام این اقدامات طول میخورد پس آقا تردیدی نیست اولین قسمی که ما باید برداریم قدم اقتصادی است اولین رقم اقتصادیات کشاورزی است و اولین رقم کشاورزی بدون تردید سد سازی و آبیاری است ازین لحاظ چون بنده هم راجع ببرنامج ۷ ساله یکی دو کلمه عرض خواهم کرد عرض میکنم و تردیدی ندارم کاین برنامه هفت ساله یکی از مهمترین کارهایی است که در این چند سال اخیر اقل از لحاظ تهیه برنامه انجام یافته پس آنطور که ملاحظه میفرمائید يك موضوع موضوع رعایت تناسب بین وزارتخانه ها است که از شرایط تنظیم يك بودجه صحیح است همین يك موضوع وقت میخواهد حوصله میخواهد امر نظری است سالهائی با ماههائی هم باید بحث شود چطور میشود بدون رعایت تناسب که روی موازین فنی باشد يك بودجه ای در ظرف يك ماه ما نمیتوانیم تنظیم کرد و بجلس آورد که نقصی و عیبی نداشته باشد یکی دیگر از مقدمات و شرایط اساسی تنظیم يك بودجه بدون تردید ، تعیین درآمد و نوع درآمد است ، يك قسمت درآمد مربوط بالمالیات کشاورست ماهه میدانیم که در سرتاسر جهان ملت متعددی سراغ نداریم که اوضاع مالی و کیفیت مالیات کشور را از روی موازین مصریا از روی اصول فنی تعیین نکرده باشد که بعداً هم بنده اشاراتی راجع باین موضوع خواهم کرد بدون رعایت تعیین اصول مالیات کشور چطور میشود يك بودجه حسابی بی نقص و عیب تهیه کرد و بجلس آورد پس اجازه بفرمائید من هقیهه ام را در خانه این مقدمات عرض کنم که مجلس شورای ملی باید يك بودجه را و او ارقامی در آن برخلاف نظریات ما واقع شده باشد تصویب بکند یعنی اغراض کند ، اغراضی که دوش خدا کاری است یعنی روی معامله و مواضع نیست ، روی فدا کاری است ، يك بودجهئی باید در این کشور بگذرد ، اکنون سه چهار پنج سال است کشور بدون بودجه زندگی میکند بگذاریم بودجه بگذرد و روی عمل

کرد این بودجه دولت بتواند پیش بینها و اصلاحاتی بکند و در موعد مقرر قانونی که سه چهار سال رعایت نشده است ، بودجه را بیاورد و کمیسیون جدید بودجه کمیونی خواهد بود که يك دفعه در هر این مجلس بعد از جنگ بودجه را سر وقت خواهد داشت و در این باره مطالعات کافی خواهد کرد ، بنده بقیه دارم که قسمت مهمی از معایب این بودجه حاضر اصلاح خواهد شد تردید ندارم که اگر این بودجه حاضر را مورد مذاکره قرار بدهیم ایرادات بزرگی میتوان وارد ساخت از قضا دولت خودش هم تا آنجا که من اطلاع دارم در این باب هم عقیده است بنده از خود جناب آقای نخست وزیر چندین بار انتقاد راجع باین بودجه و بودجه های گذشته شنیده ام چطور میشود يك بودجه را ما صحیح بدانیم در صورتیکه مالیات مستقیم آن رقمی باشد که تقریباً معادل یکدهم تمام در آمد کشور است ، ما در عصری زندگی میکنیم که مالیات روی مالیات مستقیم است علوم اقتصاد و تجربه ملتها این نتیجه را بدست داده است که مالیات را باید از کسانی گرفت که درآمد دارند ، مالیات روی درآمد است حکما نیکه چیزی ندارند از کجا مالیات میدهند ؟ اسم اینرا ما میگوئیم مالیات مستقیم در مملکت ما بعد از چهل و چند سال و بعد از رفرمهائی که در تمام شئون دنیا شده است ، ۵۰ میلیون تومان بنام مالیات مستقیم و بقیه یعنی بقیه هفتصد هشتصد میلیون تومان مالیات غیر مستقیم است (صحیح است) رفقش را اشتباهی مرض کردم ۸۵ میلیون تومان است ، مالیات غیر مستقیم که تحت این عنوان منظور شده است چهل و پنج میلیون تومان است ولی در حقیقت درآمد های دیگر هم بعنوان مختلف باز مالیات غیر مستقیم است ، و این مالیات چه میشود آقا ؟ سرشکن میشود بین مردم ، مردمیکه وضع آنها را آقای تقی زاده توضیح دادند صد و پنجاه میلیون تومان بنام دخانیات در آمد دخانیات جزء درآمد کشور منظور شده است ، درست میلیون درآمد گمرک است این تنها میشود صد و پنجاه میلیون تومان ، همچنین درآمد های دیگر میخوام بکنده آقایان فکر کنید این مبالغ از کجا میآید اینها سرشکن میشود بین تمام طبقات و البته طبقات پائین تر و فقیر تر ملت ، و از اینگونه مالیات ها نه تنها علاف ، بقال معاف نیست عمله و زارع معاف نیست ، گدائی کتوی کوچه گدائی میکند او هم معاف نیست و این مصارف و هزینه يك کشور را خلاصه بواسطه مالیات غیر مستقیم از مردم میگیرند ، و بنده گمان نمیکنم يك فرد از اعضای دولت که ما انتقاد را میکنیم هم عقیده نباشد با ما که بگوید خیر اینطور نیست باید از مردم دست و پا این پول را جمع سکرد چندین بار دولتهای متعدد اعلام داشتند در این مجلس که لوایحی جهت مالیات بردرآمد آورده اند و آنها را بگذرانید و تصویب کنید و يك اصولی تعیین کنید برای مالیات اجرا بشود با وجود این عرایض و با این ترتیب بنده بهیچوجه نمیتوانم عرض بکنم که در باب بودجه حاضر هیچ انتقادی نباید کرد و هیچ راهی را از باب اصلاح نباید پیش گرفت ، بعقیده بنده در باب بودجه و اصلاح بودجه دو راه داریم ، یعنی تمام دنیا دو راه دارد یکی راه صرغه جوئی است ، یکی راه تولید و تربیت ثروت ، در باب صرغه جوئی دو نظر معروف در

دنيا را عرض میکنم و امید وارم بعضی از آقایان توجه بفرمایند اشخاصی هستند از علمای اقتصاد که عقیده دارند که اساساً صرفه جوئی يك امر منفی است و دردی را زیاد دوانیکنند آخرین اجتماع اقتصادی که در اروپا منعقد شد از طرف ایران هم يك عده ای بودند و من رسیدگی کردم همین اصل را در آنجا تأیید کردند صرفه جوئی یعنی کم کردن يك خرج بریدن يك خرج در واقع يك عمل جراحی است كه عضوی را کم کنند از يك بدن و بدیهی است كه يك عمل جراحی در موردش فوریت دارد بنده منكرش نیستم ولی آنچه طبابت عصر مامی گوید ، بدن را باید طوری تقویت کرد كه بتواند امراض مختلف را دفع كند و احتیاج بجراحی نداشته باشد . شاید آقایان طبیبان محترم كه جراحیهای درجه اول این کشور هم هستند این اصل را تصدیق بفرمایند . اگر موضوع صرفه جوئی را بجد افراط برسانید بعقیده بنده خلاف اصل اقتصادی عصر ما است (صحیح است) . از طرف دیگر آقایانی هم كه گفتم میخواهند بكلی منكر صرفه جوئی باشند بعقیده بنده آنها هم در اشتباه هستند . موادی كه اینجانب جناب آقای تقی زاده دادند بمقام ریاست و در اصلاحات دیروز منتشر شد ، موادی بود كه آن را كمیسیوني كه بنده هم افتخار عضویتش را داشتم تهیه کرده بود . شاید هم اصل آن مواد بعهده بنده باشد راجع به بعضی از این مواد كه يك موقع خاطر دارم كه جناب آقای نخست وزیر فرمودند كه اگر تمام این صرفه جوئیها را بكنیم پنج یا ۱۰ میلیون میشود بالاخره دردی را دوا نمی كند . شاید این قسمت صحیح باشد . ولی صرفه جوئی اگر ۱۰۰ ربال هم باشد یا ده تومان هم باشد وقتی وظیفه قانونی باشد باید بعمل آید . تردیدی در این باب نیست ، فقط چیزی كه هست باید تکرار كنم اینست كه صرفه جوئی تنها ما را بجایی نخواهد رساند عمل مثبتی كه ما از دولت انتظار داریم (دولت هم وعده کرده است كه در این باب فعالیت لازم را بكنند) عمل مثبت ، عمل تولیدی ، عمل تزئین قوای مشغول منته این کشور است ، همه مان میدانیم كه کشور استمداد تولید هر نوع محصولات اقتصادی را دارد و همه مان میدانیم كه ایران می تواند بدون مبالغه شاید ده مقابل احتیاجاتش را محصول بمل بیآورد . هم مواد اولیه برای پوشاكي و خوراكي خودش تهیه كند و هم مواد اولیه برای كارخانجاتش كه ایران الان بدون تردید صنعتی شده است ، تهیه كند هم بتواند در بازارهای تجارتي عالم ، فعالیت بازرگانی داشته باشد . باید عهده نظر و توجه مجلس و دولت باین قسمت باشد . (صحیح است) ... بنده يك موقعی خدمت آقای نخست وزیر عرض کرده بودم كه يك بطوری بفرمائید كه طرفین تان این آقایان وزراء به نشینند تا آقایان نمایندگان شما از شنیدن اظهارات نااطمینان میشوند حلالی ببینم كه آقایان وزراء هم همینطورند یعنی مانع می شوند البته بعد اینصورت مجلس را هم كه فرصت نخواهند داشت از اول تا آخر ببینند كه كلا چه گفته اند . تنها فرصتی كه هست اینجاست كه شاید در ضمن مطالب دو مطلب باشد از مسائل مثبت كه برای کشور اهمیت حیاتی دارد و دولت باید توجه و دقت كند موضوعی كه سالهاست در این مجلس مورد بحث بوده است ، تهیه يك نقشه اقتصادی است در بادی هریض هم عرض كردم كه همسایه ما

شوروی نقشه های پنجساله اقتصادی تهیه کرده و ما هم باید پیروی بكنیم از تمام ممالك مترقیه نقشه اقتصادی آنچیز را میگویی كه بین خبره و متخصصین اقتصادی يك کشور بانضمام بازرگانان درجه اول يك تئوریهای علمی و اقتصادی پیش می آید و يك اصول سیاست اقتصادی برای يك مدتی پنجسال هم نباشد افلا در سال كه نسبتاً رؤس مسائلش ثابت باشد تهیه بشود ، در دوره چهارده بنده پیشنهادی كردم در باب تهیه اصول نقشه اقتصادی و ایجاد شورای اقتصادی مجلس را می داد و از دولت آقای بیات عملی هم شد با كمال تأسف بعد ادامه نیافت در اوایل این مجلس یکی از آقایان نمایندگان گویا آقای دكتر معظمی بودند در همین باب تذکر دادند هنوز هم دیر نشده است بایستی دولت نقشه اقتصادی داشته باشد . بعقیده من این قضیه اسباب تأسف است كه هر يكماه دو ماه راجع بارز کشور راجع بخرج راجع بسواردات و صادرات در مجلس هم اختلاف نظر وجود داشته باشد و دولتی نباشد نه اینکه نتواند ، دولتی نبوده است كه بتواند يك نقشه بوجود بیآورد كه آن نقشه يك اصول ثابتی داشته باشد (بانامتقلیل - از اول دولت در استیضاح است) از شرایط يك نقشه ثابت اقتصادی اداره واردات و صادرات است بنده وقتی خودم دروس اقتصادی تحصیل می كردم كه چیز زیادی یاد نگرفتم مثال تجارت آزاد و بازرگانی آزاد انگلستان را معرفی می كردند شارل ژرژ مرموف سردرس مكرر میگفت كه انگلستان درهای كشورش بهر نوع بازرگانی باز است و از همه بهتر استفاده میکند ، امروز همان انگلستان واردات و صادراتی را بشدت تمام اداره می كند سیراستفاد کرییس وزیر اقتصادی آن كشور شب و روز مراقب این است كه انگلستان حتی الامكان اشیاء تجملی و زیادی كتر وارد كند . اینجا ضمناً اشاره آقای ملی و گیلی كه یکی از متخصصین امور اقتصادی کشور هستند می كنم چون در این باب يك مختصر اختلاف نظر هم بنده با ایشان دارم در باب امور اقتصادی فرانسویها هم پیشرو دنیا هستند و امروز در آنجا واردات و صادرات تحت كنترل شدید است ایران هم ناچار است این اصول را رعایت كند حتی نه تنها امته ای مثل پارچه قماش كه ما میتوانیم درست كنیم وینه كه میتوانیم بكاریم خیر ، بلكه در اجناس اسپانیالی مثل دوا هم باید مراقبت بعمل آوریم . الان بنده ميشوم ادویه ای هست كه در داخل با كمال خوبی نظیر مشتقات از ادویه كه در این كشور بدیخته سوه استفاده میشود مثل تریاك تهیه میشود و اینها از فرنگ باینجا می آید تحت عنوان مختلفه كه همینطور بنام اینكه دارو است و درمان است و اسپیتالیته است و لازم است بفروش میرسد ، غالباً بدست غیر ایرانی و صد ها هزار تومان استفاده میکنند و هر كدام تحت عنوان اینكه ما دارو لازم داریم ، ولی باید يك كمیسیون خبره تشخیص بدهد كه كدام دارو لازمست ممكنست يك دارو قاتل باشد هم از لحاظ اقتصادی هم از لحاظ طبی در مورد دارو عرض كردم كه عمل اقتصادی ما احتیاج بكنترل دارد تا چه رسد بسائل دیگر ، كنترل واردات بنده آنروز در جواب استیضاح آقای اردلان كه جناب آقای نخست وزیر این جا يك سری تصویبنامه خوانفند خدا شاهد است مبهوت خدمت

که چطور در ظرف ۳ ماه بحدودت مجبور شده است در هر ده ، یازده روز يك تصویب نامه كه ویریه گرفته یكی ناقض دیگری است صادر كرده است در زمانیکه ملتهای دیگر نقشه های پنجساله و ده ساله اقتصادی میکشند با این ترتیب اوضاع اقتصادی ما متزلزل باشد چه میشود ؟ صحبت سر این نیست كه فلان دهائی گرسنه است یا گرسنه نیست ، موضوع سر اینست كه نقشه های اقتصادی لازم است و معالجة این همه امراض اجتماعی و اقتصادی همین است كه ما باید نقشه اقتصادی داشته باشیم ، سیاست اقتصادی ما چیست ؟ بنده یقین دارم كه جوابی ندارد برای اینکه ما بدولت ها مجال و فرصت ندادیم كه فرضاً يك دولتی نقشه ای تهیه کرده باشد ، غیر از این است بفرمائید (صحیح است) اگر بیسمارك و دیزرائیلی و ملائكه از آسمان بیاید يك نقشه اقتصادی بیآورند من یقین دارم بدون نیات دولت و با این اشكال تراشها عملی نخواهد شد (بكنفر از نمایندگان كی نقشه صحیح آورده ؟) عرض كردم نقشه صحیح را مجال نداده ایم تا بیآورند ، چرا توجه نفرمائید شما مجال بدهید يك نقشه نیمه صحیحی بیآورند شما اصلاح بفرمائید تبصره ها پیشنهادها بدهید اصلاح بكنید مجلس تصویب بكنند آن نقشه را عملی كند آسایست اقتصادی ما چیست اقتصادی است سیاست بازرگانی است ، سیاست کشاورزی است كه ما است بنده میخواهم بدانم باز هم تکرار میکنم يك نقشه هفت ساله بوجود آمده كه بدون تردید یکی از بهترین اقدامات این چند سال اخیر است نگرانی كه بنده دارم و آقایان هم قطعاً دارند اینست كه این برنامه یا در مجلس مطرح نشود یا اگر مطرح شد مثل آن اوضاع دیگر این شش ، هفت ماهی كه باخر این مجلس مانده این برنامه خدا نكرده به نتیجه نرسد و بوجوب توضیحاتی كه دیروز از آقای ابتهاج شنیده ام يك ترتیب مالی بین المللی داده شده است كه از آن ترتیب مالی بین المللی كه از شركت سندیکا های مختلف با همکاری بین بانك بین المللی بوجود آمده است اندك بوی سیاسی از آن نمی آید و اگر واقعاً این برنامه بگذرد و ما بتوانیم عمل بكنیم و موضوع هزینه و اداره هزینه این عمل مهم را تا آخرین دینارش اداره كنینم من تردیدی ندارم كه گره های امور اجتماعی ما یکی بعد از دیگری باز خواهد شد و گذشته از موضوع برنامه هفت ساله يك چیزی كه باز از لحاظ تولید درآمد بایستی مورد توجه خاص دولت واقع شود موضوع كارخانه هاست مثل اینکه تا ایندقمه آقایان نمایندگان كه صحبت فرمودند باین قسمت كارخانه ها اهمیتی كه سزاوار بود داده نشد در حدود هفتاد ، هشتاد تا ملی این كارخانه ها در ردیف راه آهن یا شاید بعد از راه آهن مهمترین ثروت هنگفت این كشور را صرف كرده است الان این كارخانه ها برای ما يك قرنیه است باینكه است باصلاح فرنگی ، برای ما هم از لحاظ اقتصادی هم از لحاظ سیاسی دولت ایران باید دیر بازود برای این كارخانه ها يك نقشه حیاتی تهیه كند ، بنده يكی دو موردش را عرض میکنم يكی موضوع كارگر است خوب خاطر دارم در سال ۱۳۱۲ بود يك خانم

فرانسوی كه از علمای اقتصادی بود اینجها آمده بود البته آنوقت بلندنبند صحبت كرد به بنده گفت كه شما وقتی دارید كارخانه درست می كنیند این كارخانه بالطبع كارگر هم بوجود می آورد و در ایران كارگر بهمانی دیر و او تر وجود ندارد شما از حالا باید فكر رفا و اجابت مسئولهای مشروع كارگر هادز پیش بینی بكنید الان ما با يك موضوع كارگری مواجهیم و در این باب هم اقتضا ندارد غفلت ورزیم و يك تجربه های تلخی با نشان داد كه بدون تردید باید نقشه حسابی و اساسی كه بتواند مسائل اساسی راجع بكارگر و كارفرما را در نظر بگیرد تهیه بكنیم در این باب قانون كار آمده است باید بگردوزارت كار هم بنظر بنده محتوا قطعاً ، جودش ضرورت داشته و دارد حالا افراد وزارت كار را بنده نمی پسندم باشا نمی پسندید از این موضوع خارج است اكسر وزارتخانه ای وجود خارجی لازم داشته باشد يكی از لازم ترین وزارتخانه های عصر ما وزارت كار است يكی از حقوق نقشه اقتصادی مربوط بكارخانه ها باید حتماً مربوط بكارگر باشد امروز دیگر نمیشود وضع كارگر و روابط كارگر و كارفرما را مسكوت عنه گذاشت . قدم دوم راجع بكمك و راهنمائی و تشویق طبقه تولید كننده بخصوص طبقه زارع است ، مواد اولیه كارخانجات ما را باید زارع تهیه بكنند يكی از آن مواد پنبه است يكی از آن مواد پشم است يكی از آن مواد پنبه است و نظایر آنها اگر ما با وسایل كار و وسایل تشویق برای زارع تهیه نكنیم مزد كاروا ندمان كار او را تعیین نكنیم بعقیده بنده كارخانه های ما نمیتوانند درام داشته باشند چنانكه الان مشكلاتی را ما از حیث كارخانه ها گرفتار شده ایم تكمیل خود كارخانه ها از حیث يدكي و ماشین آلات ضرورت دارد البته در این ضمن كارخانه های ملی را نباید فراموش كرد حدود ۷۰ و ۸۰ كارخانه ملی داریم در ایران امروز مسئله غامض و مشكل كارخانه های ملی رقابت جنس خارجی است ، در باب بازرگانی آزاد بنده عقیده خودم را از اول عرض كردم ، يك عهده معتقدند كه باید بازارهای دنیا آزاد باشد و از طرف دیگر انحصار هم اگر طوری باشد كه يك عهده معتقدند از این انحصار واردات سوه استفاده كند مضر میدانم ولی بین این دوراهی هست در این کشور كارخانجات ملی و دولتی بسیار مهمی هست كه منع و قماش مینانند و اجناس دیگر بیرون مینهند باین كارخانجات صد ها میلیون تومان پول داده شده است و چندین هزار كارگر در این كارخانه ها كار می كنند اگر ما نتوانیم تا حدی جلوی رقابت خارجی را بگیریم اگر ما نتوانیم جلوی اجناس تجملی و غیر ضروری را بگیریم ما چطور میتوانیم يك زندگی اقتصادی برای این کشور تأمین كنیم؟ بعقیده بنده تردیدی نیست در عصری كه دولت فرانسه روی این واژین الساعه عمل می كند و دولت انگلستان روی این قسمت كار میکند و میخواهد واردات را كم كند تا بتواند جلوكیری كند الان سربك همد سبكار دو عدد سبكار در انگلستان دشواری هست برای اینکه نمیتوانند توتون و تنباكوی جای دیگر را وارد كند پیش از حد میگویند باید صرفه جوئی كرد در چنین زمانی كه كارخانه های ما ماممكن نیست بدون

حمایت راه بیفتند مفرماید از سنوات جنك استفاده های بزرگی كردند اگر دولت خوب وقتندری داریم كه مجلس باید چنین دولتی را بیاورد و نگهداری كند قدرت در دوره دمكراسی از مجلس است مجلس باید از دولت پشتیبانی بكنند مثل دولت تریه كه مالیاتی برای گذشته بنام مالیات دوره جنك وضع كند از این آقایانیکه كه از راه احتكار سوه استفاده كردند بگیرد ولی الساعه اینکه کسی در گذشته استفاده کرده است این دلیل نمیشود الساعه مدیر كارخانه میگوید بیاید آقا این آهن آلات را تعویب بگیرید ببرید من اصلاً ول میکنم كارخانه را نمیخواهم همین الان بكنال است ما گرفتار این بحران هستیم چرا آقایای اینكه كار ما باید بروی يك نقشه ای باشد واردات خارجی از جوراب تا دستمال از خارجه میآید و باعث تكس محصولات داخلی ما شده است و قسمتی از كارخانه های ما تعطیل شده است ، اگر امروز در خود این مجلس صحبت شد كه وزارت جنك در مملكتی كه دو سه كارخانه چرم سازی دارد يك مقدار زیادی كفش حاضر از خارجه آورد كه گویا از حیث كلیه هم چندان فرقی با جنس داخله نداشت و در نتیجه كارخانه های چرم سازی تعطیل شد این هلنش چیست ؟ آنوقت بنده رسیدگی كردم يك وزارتخانه از كار وزارتخانه دیگر اطلاع نداشت این بی نقشه گی است كه عملیات اقتصادی صحیحی در این مملكت انجام نمیشود و يك وزارتخانه امری را انجام میدهد كه وزارتخانه دیگر اطلاع ندارد در صورتیکه در امور اقتصادی باید تمام وزارتخانه تابع يك نقشه اساسی اقتصادی باشند در اینجا باید با كمال امتنان و خوشوقتی عرض كنم كه در امور كارخانجات ملی و دولتی بخصوص دولتی ما يك نهضتی شروع شده است ، كارخانجات میدانند كه گرفتار چه مخالفتی شد از شهربور پانطرف و ذكرش هم در این موقع برای اینکه تجدید آلام نشود بی لزوم است الان دوباره همان بانك صنعتی كه معمولاً همیشه مورد انتقاد و حملات واقع شده است يك چند قلم كار خوب کرده است كه آنها را نباید فراموش كرد محصول قند ما تا آنجا كه من میدانم از ۸ كارخانه قند سال گذشته ۳ هزار تن بوده است و در نتیجه اهتمام بانك صنعتی این محصول قند امسال به ۵۲ هزار تن رسیده است كه نصف تمام احتیاجات کشور را تأمین میکند از این حیث یعنی این ۱۵ هزار تن فقط يك میلیون لیره میگویند از حیث ارز این كشور تفاوت دارد این را بانك صنعتی و مهندسی که بعضی از آنها درستكار و شرافتمند هستند انجام داده اند محصول پنبه كه در این کشور اسمش را تنها در كتابها در اشعاری كه در مجلس هم از آن اشعار زیاد گفته میشود شنیده بودیم مانند شتر در خواب بیند بنده این بلی تنها اسمش را در این کشور شنیده بودیم تا آنجا كه بنده شنیده ام آقای و كلیبی بهتر میدانند كارخانه های ما تا ۴ هزار تن پنبه بیرون دادند پنبه خوب ، این پنبه در نتیجه تحریكات كه بنام آزادی بنام كمك بكارگر در این کشور روی داده تنزل كرد به ۱۰ هزار تن رسید و الان بقارای كه شنیدم در نتیجه اهتمام بانك صنعتی به ۲۲ هزار تن رسیده است و رو بتزاید است و واقعاً شك است كه ما بعد از این تجربه از خارج پنبه وارد كنیم

برای آنكه پارچه بد درست كنیم و در بازار گران بفرشیم ، كارخانه های پارچه بافی كارخانه های قماش بافی به شهر و چالوس و كارخانه های ملی در دادن محصول انواع قماش البته الان نسبتاً خوب كار میکنند ، سالی اگر اشتباه نكنم ۱۵ میلیون متر از كارخانه به شهر ما محصول داریم یعنی در روز ۴۰۰ هزار متر ، همچنین در ماه چهل هزار متر ابریشم این مملكت دارد در باب كارخانجات اگر وسائل يدكي تهیه شود ، این است كه عرض میکنم مربوط بنقشه اقتصادی است ، اگر احتیاجات و يدكي های این كارخانجات تأمین بشود در موضوع كار و كارفرما ترتیبات حسابی در این موضوع داده بشود ، بازار از مهاجمه اجناس ، اجناس و كلالی غیر مجاز خارجی مصون گردد ، تردیدی ندارم كارخانه های ما رو بكمال خواهد رفت و محصولات کافی برای این کشور تأمین خواهد كرد . از كارخانجات تسلیحات ارتش كه مبالغ هنگفتی صرف شده است بنده عرضی نمیکنم تمنی میکنم چون يك موضوع فنی و اقتصادی است و بایستی از این بابت برای اینکه این كارخانجات پسا برای اموری كه تخصیص داده بشود یا افلا محصولات دیگری كه در مقابل محصولات معمولی هست تأمین بشود ، يك نكته ای كه میخواهم عرض كنم این است كه بایستی این بانك صنعتی و هر دستگاه اقتصادی اگر ممكن است از سیاست و دولت كاملاً تیز به شود (صحیح است) يكروز باید درین کشور بیاید كه ما نگوئیم چون دولتی رفت و دولتی آمد مدیر بانك صنعتی کی خواهد شد ، مدیر بانك صنعتی مثل تبلیغات بیچاره شده است ، هر دولتی كه بیاید و ما هم كه باتمام قوا شب و روز میکوشیم دولت ها بیایند و بروند آنوقت يك شخص را میآورند میگدارند سربانك صنعتی ، بانك صنعتی يك اشخاص فنی لازم دارد و بنده انتظار دارم كه دولت آقای هزیر كه بنده رای دادم و بازم رای خواهم داد بگوشد و آقای نخست وزیر اراده كنند این نقشه اقتصادی را كه خودشان هم يك شخص اقتصادی هستند تهیه بفرمایند اما در خصوص راه آهن با بودن اشخاص متخصص بنده عرضی ندارم و هیچ هم وارد نیستم همین اندازه میخواهم عرض كنم راه آهن موقع شروع ساختمان حدود ۱۳۰۰ ، ۱۴۰۰ كيلو متر بود الان میگویند به ۲۰۰۰ كيلو متر رسیده است در آن موقع میگفتند از سیصد تا چهار صد میلیون تومان صرف راه آهن شده است الان بنده میگورم باید گفت كه شاید سه میلیارد و شاید چهار میلیارد قیمت راه آهن باشد راه آهن حدود ۳۰ هزار كارمند و عمه دارد راه آهن يك محلی است يك موسسه ای است كه تمام ثروت این کشور صرف آن راه آهن شده است بوجوه مالیات غیر مستقیم ، اینکه تشریف می برید مبینی در کرمان فلان دهائی زش هم دارد كار میکند و عایداتی هم ندارد چون اندوخته این ملت بواسطه مالیات غیر مستقیم جمع شد داده شد باین راه آهن ، الان راه آهن بواسطه استعمال یا سوه استعمال كه در زمان جنك توسط متفقین مشاهده از مهندسين شنیدم برپایش سائیده شده از بین رفته تراودس ها كه گویا سه

میلیون همد تراروس لازم است شل شده است مستعمل است سه میلیون همد تراروس و ما الان نه چوبش را داریم نه وسایلش را آن کارخانه شیرگاه هم خوابیده فرساً هم باز بشود نمیتواند تهیه بکند راه آهن آقا باک بهت بعدالموتی لازم دارد و دارد ازین می رود باید جزه آن نقشه اقتصادی فکری هم برای راه آهن بشود در خانه آقا بنده باز تکرار میکنم که بایستی دولت بانحکیم این نقشه اقتصادی متوجه بشود به تأمین درآمد و تولید ثروت و صرفه جویی یکی از جزئیات است به عقیده بنده لازم هست در حدود امکان ، در حدود امکان هر چیزی میکنم ، چندین بار در این مجلس عرض کردم که بطوریکه میگویند حدود ۶۰ هزار نفر عضو زیادی داریم و از تمام بودجه کشور شاید سیصد میلیون صرف اینها میشود الان چنانچه آندهم آقا نفوراده که در این قسمتها توضیحات بیا داند خودشان میفرمودند اگر چاره جویی میشود باید تدریجی بشود و از روی یک نقشه فنی و نقشه علمی چاره جویی گردد این ۶۰ هزار نفر همشان که متمول یا دزد نیستند اینها اشخاصی هستند که سی چهل سال آنها در ادارات دولت کار میکنند جان میکنند هر یک ۵ نفر ۶ نفر هائله دارند این میشود ۳۰۰ هزار نفر این ۳۰۰ هزار نفر هر یکی باده نفر کارگر و علاف و بقال سروکار دارند این میشود سه میلیون نفر میشود که ۳ میلیون نفر این همه افراد کشور را در یک قدم بایک قلم باطل کرد و خط بطلان کشید صرفه جویی درست است باید کرد ولی با توجه باصول و تدبیر و مطابق فنون اقتصادی (کشاورز صدر - صحیح است باید منابع ثروت را پیدا کرد) آقای اسکندری در باب نفت که صحبت میکردند لازمست مورد توجه مجلس واقع بشود باید بنده هم عرض کنم بروید آقا سراغ آن قسمت بنده مطالبی را که صحیح نیست عرض نمیکنم ولی مایک تبصره «ه» داریم در آن لایحه قانون نفت در آنجا دولت مکلف است حدا کثر حقوق ملت ایران را استیفاء کند (صحیح است) با توضیحاتی که ایشان دادند می دانیم دولت هم عملاً اقدام کرده است واقفاً مقتضی است شاید با اقدام علائقه آنهم در این زمان که دولت انگلستان از حقوق حاکمیت خودش در جایی مثل هندوستان که سر تا پا زرخیز است صرف نظر کرده است و رجال انگلستان شب و روز از مساوات بین المللی و آزادی ملل در امور اقتصادی صحبت میکنند بقیه دارم اشکالی در این باب ایجاد نخواهند کرد (اسکندری - آفرین) که ملت ایران بعفوق حق خودش نائل شود اما آن موادی که ما پیشنهاد کردیم و در اطلاعات دیشب هم چاپ شد عرض کردم که شاید خود بنده تدوین کردم صرفه جویی کار اساسی و قطعی نیست ولی از لحاظ اخلاقی درس بزرگی است تأثیر مهم اخلاقی دارد ولی مایا بد درآمد مان را تولید ثروت را در این مملکت تأمین کنیم در پایان هر لایحه اجازه میگویم دولت را چه سازمان خدمات اجتماعی شاهنشاهی که بنده افتخار عضویت آنجا را دارم عرض کنم بنده اول دقعه است که در صدم در یک مؤسسه که آنجا عنوان خدمات اجتماعی دارد همکاری میکنم و از این همکاری نام نیست دعوت میکنم آقایان را بعنوان عضویت آن سازمان از راه لطف یک روزی تشریف ببرند

فقط آن قانون کار را که در منتهی الیه خیابان ری در محل سابق اداره باربری ارتش است ملاحظه فرمائید آنجا السامه در حدود دوهزار و چند صد نفر گدا یا ونگرد و با بچه های بی سرپرست با اشخاص تریاکی و شیرهای و مبتلا بانواع امراض و چند چاقو کش که این را نمیخواستیم بگویم ولی میگویند شهربانی دزد کی اینها را جزه گدا ها تعویب داده است آنجا هستند اینها را آقا سازمان نشان را تظیف کرده است لباس با آنها پوشانده است امراض آنها را معالجه کرده است (صحیح است) عادت شیر و تر با کشان ازین رفته است خود بنده رفتم یک همد شهری داشتم آنجا پیدا کردم نسبت بخود من سوء ظن فرمائید او تریاکی شده بود او یک صنعتگر درجه اول قالی باف نمره اول بود او را دیدم ازش پرسیدم شما که این صنعت را داشتید چرا گدائی میکردید گفت آقا مبتلا و متاد بودم و نمی توانستم حصار انجسام دهم الان که از این مرض شفا یافته مشغول کار شده ام سازمان در نظر دارد اینها را بعد از اینکه کاری یاد گرفتند آزاد کند و بفرستد اگر برایشان کارهایی پیدا کردند فوراً کار بدهند الان ۷۰۰ نفر در آنجا صنعت های مختلف یاد میگیرند من از آقایان استدعا میکنم تشریف ببرند به بیند بنده هم با شما هم عقیده هستم که این بخت آزمائی و این چیزها شاید از لحاظ اخلاقی چندان خوب نیست بنده هم با شما هم عقیده ام که این شش میلیون در بودجه باید یک صورت قانونی پیدا بکند (صحیح است) ولی بقیه دارم که یکی از کارهای اساسی و اجتماعی که در صدم اولین بار است در ایران می بینم این عمل است این را باید منظور داشت باید منظور داشت را همکاری کنیم از بین برداریم ، صورت قانونی بدهیم البته کارهای مفیدی که انجام شده در درمانگاه در تقاطع دست بشر نرسیده است با اطلاع خود آقایان نمایندگان تأسیس شده است (صحیح است) و طبیعاً فرستاده شده است (صحیح است) بعضی از آقایان اینجا فرمودند و من تعجب کردم که فرمودند این امر را واگذار بکنیم وزارت بهداری تا حال در این مجلس چند بار این صحبت شده است خود آقایان میدانند که وزارت بهداری در سراسر دنیا کادش فقط پیش بینی است برای اینکه امراض شیوع پیدا نکند یعنی کارش جلوگیری است و با اصطلاح خود آقایان یروفیلا کسی است وزارت بهداری برای این است که پیش بینی بکند که وبا یا حصه یا طاعون یا مالا دریا یا نظایر آن در کشور شیوع پیدا نکند و با آنها مبارزه کند و دفاع کند اگر شیوع پیدا کرد نه وزارت بهداری ما حتی دولت امریکا هم نمیتواند مرض را بیاورد بخواباند معالجه کند این قسمت مربوط بشهر دارها است مربوط به بیمارستانهای ملی است پس خواهش میکنم که نفرمائید که سازمان خدمات اجتماعی شاهنشاهی محل کار وزارت بهداری است اصلاً وجه مشترک ندارند وزارت بهداری اصلاح کار جدا است سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی که در تمام دنیا نظائر زیادی دارد کارش جدا است یک نکته دیگر هم هست آقا مگر سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی کارش فقط موضوع بهداری است استدعا میکنم اسانسانه اش را ملاحظه فرمائید فقط یکی از ده ، یازده رقم کار ، کار اجتماعی که

ما دایر کرده ایم و در تمام دنیا نظایر متعدد دارد موضوع بهداری است جمع کردن بچه های ولگرد و جلوگیری از فحشاء جلوگیری از بیکاری و تن پروری تبلیغات راجع بمقتضات ملی و مسائل متصکی بحسن اخلاق در طبقات مختلف کشور بخصوص در مدارس مربوط به بهداری نیست تمام اینها جز خدمات اجتماعی است در مالک خارجه هم سوشال سرویس و آسینانس یوبلیک دارند این را برای این عرض میکنم که بعضی از آقایان باور بکنند که در تمام کشورهای متصن دنیا غیر از ایران نظیر این مؤسسات وجود دارد و ضرورت وجود اینها اگر بیشتر از فلان وزارتخانه نباشد حتماً کمتر نیست بنده امیدوارم هم مجلس هم ملت ایران تأیید کنند این کار را در کشور ما هر مؤسسه ای که بوجود میآید چون از باب مثل مارگزیده از هر چیز می ترسیم هر چیزی که بوجود می آید ما اول از لحاظ بدبینی شروع میکنیم و نگاه میکنیم و میگوئیم در این کار هم قطعاً میخواهند دزدی بکنند البته ملت تا حدی هم حق دارد تجربه های گذشته ما را سوق میدهد باین نوع بدبینی ولی حقیقت امر این است که درباره بسیاری از مؤسسات خیریه ملی و بخصوص سازمان خدمات اجتماعی ، یعنی سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی سوء ظن گمان میکنم زیاد مورد نداشته باشد بیلان سال گذشته تحت نظر آقای دکتر آشتیانی چاپ شد و حسابها و محاسبات تشکیلاتش حاضر است ۴۰ نفر عضو در این مؤسسه هست از ۴۰ نفر عضو ۳۸ نفرش افتخاری کار میکنند که یکیش بنده باشم و بعضی سراسر سوگند تا آنجا که بنده دقت کرده ام سوء استفاده ای در کار نیست حالا در جزء فروش یک بخت آزمائی ، یا نیمه نام در جزء فروش دوا ، در فلان محل یک کسی یا طبیعی یک سوء استفاده ای کرده باشد این قسمت هم باین زودها قابل معالجه نیست انشاء الله در آینده درین کشور این قبیل اعمال مخالف هفت روی نخواهد داد در خانه تکرار میکنم که من بتشخیص خود صلاح کشور را در این میدانم که هر چه زود تر مجلس باین بودجه با وجود نقاضی که دارد با اصلاحاتی که مجلس شورای ملی خواهد کرد رأی بدهد (صحیح است) و از دولت پشتیبانی بشود و با وجود احساسات مخالف که خود بنده هم شخصاً کمی احساسات دارم نسبت بفلان وزیر نسبت بفلان رئیس چاره ای نیست غیر از اینکه ما کمی مثبت عمل کنیم بودجه را بگذرانیم تا بودجه ای بهتر و صحیحتر و منطقی تر برای ۲۸ روی عملکرد این بودجه تهیه بشود و آن بودجه را که میسیون جدید بودجه که اسامه حاضر است و منتخب شده است سر وقت دریافت دارد و سر وقت هم از مجلس بگذرانند و یک نام نیکی از مجلس بگذرانند بعد از لایحه نفت از ایسن بابت برای آینه گان بماند که اگر ایرادها و انتقاداتی که در خارج میکنند نسبت بمجلس و یک قسمت همش هم بدبختانه صحیح است افلا از این حیثها ماروسقیدی پیدا بکنیم دیگر بنده پیش از این عرضی ندارم . (احسن ، احسن ، احسن)

کشاورز صدر - مخالف بنده اجازه خواسته ام .
رئیس - پیشنهاد قرائت میشود .
 (پیشنهاد آقای حاذقی بشرح زیر قرائت گردید)
 پیشنهاد میکنم در کلیات مذاکره کافی است و مطالب دیگر آقایان نمایندگان محترم در ضمن پیشنهاد ما که قطعاً می فرمائید گفته شود :
رئیس - آقای حاذقی .
 آقایان نمایندگان محترم گواه هستند که از ماه تیر کمسیون بودجه پس از مذاکرات متوالی مجلس شورای ملی بودجه مملکتی را به مجلس تقدیم کرد و قرار بر این بود که پرداخت حقوق ماه تیر مستخدمین دولت با تصویب بودجه کل مملکتی انجام بگیرد که در ضمن پرداخت حقوقها کارهای عمرانی که در ضمن بودجه کل مملکتی منظور شده است و هیچکدامش نبوده که با تصویب یکدوازدهم بتوانند این کارها را انجام بدهند شروع بانجام عمل بشود ، در ماه تیر بمناسبت اینکه ماه در شرف انتضاء بود یکی از آقایان پیشنهاد کرد که یکدوازدهم ماه تیر بتصویب برسد و بلا فاصله بودجه در دستور مجلس باشد که برای پایان ماه مرداد بودجه کل کشوری تصویب شده باشد آقایان نمایندگان هم که با پرداخت حقوق مستخدمین دولت موافق بودند با این پیشنهاد موافقت کردند و بلافاصله بودجه از دستور خارج شد و با تذکراتی که عرض شده بود که مهمترین و اساسی ترین وظیفه آقایان نمایندگان محترم مجلس بحث و مذاکره و تصویب بودجه و دخل و خرج کل کشور است بکلی از نظر آقایان دور ماند تا اینکه ماه مرداد پایان رسید و درست در حوالی ۲۹ یا ۳۰ ماه مرداد بود که مجدداً بودجه کل مملکتی مطرح شد با مذاکراتی که شد استدعائی که شد حتماً چون پرداخت حقوق اعضاء دولت يك امر احتراز ناپذیری است خوبست مجلس موافقت بکند ، آقایان موافقت فرمائید که چند روز دیگر بودجه در دستور بماند و مطرح بشود و در اطرافش بحث بشود تا اینکه مراحل قانون نگذارش طی بشود . همکار محترم آقای ملک مدنی اینجا بایک استدلالی قوی توضیحاتی فرمودند که چون ماه مرداد تمام شده و پرداخت حقوق بتعویق میافتد و بودجه هم ممکن است بیست روز وقت لازم داشته باشد برای مذاکره و بحث و پیشنهادها و تصویب بودجه مجلس موافقت بکند که مقرری حقوق ماه مرداد هم مثل ماه تیر با تصویب یکدوازدهم پرداخته بشود و تمام آقایان هم موافقت کردند باین شرط که بودجه در دستور بماند و تمام جلسات صرف بحث در اطراف بودجه بشود تا بتصویب برسد آنوقت یکدوازدهم مطرح شد این بود که آقایان موافقت فرمودید یک دوازدهم مرداد ماه هم تصویب شد و ابلاغ شد و همان موقع من عرض کردم که آقایان نمایندگان محترم کلیه حوزهای انتخابی آقایان محتاج کارهای عمرانی از قبیل ساختمان ، راه سازی ، پل سازی ، آبیاری کارهای مفید دیگر تمام مربوط بتصویب بودجه است و اگر چنانچه بودجه کل تصویب نشود با یکدوازدهم که مبتنی بر بودجه سال گذشته است هیچک از این

کم چند ماه قبل لایحه ای تحت عنوان قانون اصلاح و تکمیل قانون تأسیس دانشگاه تقدیم مجلس شده بود اینک پس از مطالعات کافی و بادر نظر گرفتن اصلاحاتی که در کمسیون فرهنگ مجلس بعمل آمده لایحه مزبور که مشتمل بر یک ماده و ۶ تبصره است مجدداً تقدیم مجلس شورای ملی میشود و نقاضای تصویب آنرا دارد .
رئیس - بکمسیون مربوطه مراجعه میشود .
۴ - بقیه مذاکره در بودجه
رئیس - رأی گرفته می شود به پیشنهاد آقای حاذقی راجع بکفایت مذاکرات در کلیات آقایان موافقتن قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد رأی گرفته میشود برورد در شور مواد آقایانی که موافقتن قیام کنند (عده زیادی برخاستند) تصویب شد . ماده اول مطرح است آقای مهندس رضوی فرمائید .
مهندس رضوی - در موفقیکه لایحه بودجه مطرح شد بنده و دو سه نفر دیگر از آقایان اول وقت برای ثبت اسم بمجلس آمدیم بعداً معلوم شد که بواسطه اینکه ثبت اسم ما در روی ورقه تعیین شده از طرف هیئت رئیسه نبوده بحساب منظور نشده و در نتیجه حق ما در آن موقع ساقط شد و حالا بنده خیلی از مقام ریاست محترم متشکرم که اجازه فرمودند بعنوان مخالف در ماده اول مطالب مقتضی عرض برسانم هر چند ارقامی که برای مذاکره در مجلس نسبت ببودجه تهیه کرده بودم همراه نیست و فکر نمی کردم که امروز کفایت مذاکرات تصویب خواهد شد ولی چون ماده اول شامل تمام بودجه است و این بودجه مشتمل بر دو قسمت است هم قسمت اداری و هم قسمت عمرانی لذا بنده هم استفاده میکنم از موقع و عرضم را بطور اختصار عرض مجلس شورای ملی در همین حال برای توجه دولت بیان میکنم بنده عضو کمسیون بودجه بودم و باید عرض کنم که بنده آنچه لازمه گفتن مطالب در جریان مجلس بالخصوص يك احتیاج خاصی هست که جریان گفتگوی بودجه بیشتر طول میکشید و در پیرامون آن بیشتر حرف زده میشود زیرا بعد از چند سال تنها بودجه ای که بنا است در اطرافش گفتگو بشود و مطرح بشود و بالاخره تصویب بشود این بودجه است که فعلاً در دست اقدام است . البته آقایان يك مقدار فرمایشاتی فرمودند ولی نظریاتی که گفته شده بسیاری از نظریات خوب بوده و باره ای هم البته قابل جواب است که بعد در موقع رسیدن نوبت جوابش داده خواهد شد بهر صورت بنده تصور میکنم يك چند نفر دیگر آقایانی که تذکراتی حرفهایشانرا بزنند و تذکراتشانرا بدهند کار صوابی خواهد بود و خواهش میکنم از آقای حاذقی که درباره این پیشنهادشان زیاد اصرار نداشته باشند .
رئیس - چون عده برای رأی کافی نیست فعلاً فرمائید آقای دکتر اقبال .
۳ - تقدیم يك فقره لایحه از طرف آقای وزیر فرهنگ راجع ب تکمیل قانون تأسیس دانشگاه
وزیر فرهنگ (آقای دکتر اقبال) - عرض

ملکیت بدیهی است که فاض است ولی این را نباید زیاد به کلمات مضطرب و غامض و اینها متوسل شد و گفت که بنابر این حل نشده، بنده میخوانم مرض کتم که اصلا شروع نشده بعد یعنی این مضطرب و غوامضی که وجود دارد در ملکیت همین شروع نشدن است که ما را نگران کرده و حالا بنده بعضی انتقادات بمرض میروم اولاً اداره ملکیت یک امر است که با اشخاص یک امر است مگر در اینجا بحث میشود که کارمندان که در ادارات هستند زاینده یا پاره‌ای از ادارات ابداً لزوم ندارد از نظر تشکیلات ولی دولت و مجلس متفقاً بنام ملت ایران میگویند چه کنیم باید با آنها حقوق داده شود، بنده که مدتها افتخار کارمندی دولت را داشته‌ام میخوانم از طرف تمام کارمندان دولت عرض کنم که آقایان کارمندان دولت افراد وظیفه شناس و وطنپرست این ملک هستند هیچکدام از آنها را می‌توانستند برای خاطر آنها شام ملک را خراب نگاهدارند و همیشه این تشکیلات را باقی بگذارند و آنها را برای ادامه این وضع خراب باقی بگذارند بنده عرض میکنم آقایان در ملکیت ما نیستند جبهات زیادی از مردم را از حقوق محروم کرد ولی بهیچوجه لازمه اش این نیست که این همه میز در ادارات قطار بکنیم و آنها را بنشینیم و این ادارات مفصل را تشکیل بدهیم و در جائی که سه نفر عضو کافی است شاید سی نفر واحد اقل ده نفر و گاهی سی نفر در آنجا عضو جمع بشوند که نمیدانند چه باید بکنند بنده مکرر پیشنهاد کردم و الان هم عرض میکنم نظر به پیشنهادی که بنده داشتم و یک وقتی هم جلب توجه دولتهای وقت را کرده بود این بود که یک قسمتی بنام آماده بخدمت یا اسامی دیگری تشکیل شود و یک قسم کارمندان اضافی دولت به آن قسمت منتقل بشوند و عملاً موظفان در منزل مشغول کارهای دیگر بشوند البته این کاریک انتظامات آئین نامه‌ای میخواهد که از جهت فعلی من خارج است نتیجه این می شود که اینکار انجام بشود و وقتیکه میرسیم فرض بفرمائید اداره آبیاری یا اداره غله و نان که اتفاقاً هر دو بصورت دیگری اداره میشود یا یک اداره دیگری از وزارت خانه‌ها یا اداره مالیهات بر درآمد در اینصورت ما میدانیم که در این ادارات عمده لازم کارمندان کار میکنند و اینکار متناقض نیست و مانع نیست از اینکه یک عده کارمند که فعلاً ما ناچاریم حقوق بدیم حقوق بدیم و آنوقت این وضع را جدا باید مطالعه کرد و در هیچ جای دنیا بعقبه بنده ممکن نیست که یک مرتبه حقوق یک عده ابراقط کرد این است که بنده با این راعرض میکنم که اگر دولت واقعا مصمم است که این وضع ادارات را که واقعا مسخره است یعنی برای یک عده بیکار یک عده میز و یک عده تلفن و یک عده قمار فروش و یک عده حضور و امطال کرده است از اینصورت خارج بکند باید بدون معطلی اعضاء لازم را برای هر یک از ادارات نگاهدارد و باقی را فعلاً در یک حدودی که آئین نامه باید معلوم کند عجلتاً کنار بگذارد و با آنها حقوق ثابت بدهد اما خواهند گفت که گوی میگذاریم در این دولت که در نظر جناب آقای نخست وزیر این سؤال هست بنده عرض میکنم وقتی که تبعیض نشد کی بازخواست میکند؟ اینجا آقایان هلناً داد میزنند و بنام ملت ایران صحبت میکنند بنده بقیه دارم که آقایان تصدیق میکنند که اگر گاهی یک تقاضاهای نسبت بدولت داشته باشند اگر دولت

جلوی تقاضاهای آنان را گرفت دیگر هیچکدام از آقایان بنده خیال میکنم چه در داخل مجلس چه در خارج مجلس بنظر بنده حق ندانند برای کار خودشان روشی را که دولت اتخاذ کرده است او را منحرف بسازند، پس این برهه دولت است که بدون تبعیض این قبیل کارها را انجام بدهد. البته بدیهی است اگر بنا شد اعضاء ادارات را کم بکنند ولی در عین حال آنها را که سوگنی هستند نگاهدارند و آنها را که بی دست و پا تر یابی‌بشت و بنام ترند آنها را کنار بکنند این بدیهی است صحیح در نمیآید، اما اگر این کار را از روی روش صحیح کردند آن مانی ندارد و البته اگر تبعیض در کار نباشد البته بنظر بنده موقوف میشوند. اما راجع به تشکیلات ملکیت که اغلب آقایان میفرمایند این وقت زیاد لازم دارد بنظر بنده تشکیلات ملکیت ایران بعد از آمدن دکتر میلسو در دهم دوم بصورت عجیبی درآمد ادارات زیادی تشکیل داد این آدم از برای کارهای جنگی مثل اداره باربری و غیره یک تشکیلات عریض و طویل داد که عمده مابقی ماند بنا بر این این مربوط بان چهل و چند سال دوره مشروطیت که آقای دکتر شفق فرمودند نیست این مربوط است باین سالهای اخیر و الا تا وقتی که اهل حضرت فقید در ایران حکومت میکردند و ایشان در آن موقع آنطوریکه آقای دکتر شفق هم فرمودند که دولتها مرتباً میآیند و میروند مستقل و مستقر نیستند و دو دستگی دارند، خیال میکنم در کار ایشان دخالت نداشت و تشکیلات آن وقت هم بهیچ وجه قابل مقایسه با تشکیلات امروز نبود اما یک نکته دیگر این است که فرمودند اگر وقت باشد تشکیلات درست میشود بنده میخوانم عرض کنم که در آن دوره وقت بود و تشکیلات هم بود ولی ابتلائات ملکیت حل نشد برای اینکه نقشه نبود و بنابر این نبودن نقشه را نباید مربوط باین کرد که دولت ها تنه میآیند و تنه میروند، اما تشکیلات ملکیت را از روی دقت بنظر بنده با سرعت میشود اصلاح کرد و زیاد وقت لازم ندارد و اینکه می‌گویند باید مطالعه کرد، زیاد وقت میخواهد بنده عقیده دارم که در ظرف یکساعت می‌توان ۵۰ درصد این معایب را اصلاح کرد، وقت زیاد لازم ندارد، هیچ مانعی هم ندارد بسیار آسان است، یک مطلب دیگر که جزه مضطرب است وضع رتبه کارمندان دولت است که امروز بیشتر کارمندان دولت رتبه ۸ و ۷ هستند و در تمام نقاط ملکیت هستند در امور قضائی ۱۱ و ۱۲ که اخیراً زیاد شده است آقایان ملکیت که با این وضع قابل دوام نیست باید یک قانون استغذامی آورد و یک ترتیبی معلوم کرد باید دید که دادن حقوق که البته جزء واجبات است و تازه همه کارمندان دولت محتاج بنام شب هستند دادن حقوق هیچ ارتباطی با دادن رتبه و این وضعیت ندارد بهر حال بعقبه بنده لازم است یک ترتیبی برای اینکار داده شود که این جریان ادامه پیدا نکند و این وضع که کارمندان پیدا کرده اند که بعد از ۳، چهار سال بعداً کمتر رتبه دولتی میرسد بنظر من مخالف ششون ملکیت است و حتی مخالف حیثیت اخلاقی و اجتماعی تحصیل کرده های ملکیت هم هست اما چون صحبت کارمندان ملکیت است یک نکته ای که شاید قابل توجه مجلس شورای ملی باشد عرض می‌کنم و آن این است که کارمندان جزء ملکیت ایران البته

منظورم این است که کارمندی که کار کوچک دارند و البته خودشان کوچک نیستند از مردمان کوچک ما اینها عموماً مردمان بسیار صبیح و درستی هستند و بر خلاف آنچه می‌گویند یک تحصیلدار و یک مأمور پست و تلگراف هیچ ایرانی وارد نیست و بنده بی‌انصافی میدانم که اگر یک آزان در سر پست فلان عملی را مرتکب شد آنرا مسئول بدانیم هیچ تشکیلات ملکیت ایران از بالا است (صحیح است) و بنظر بنده آنچه چیزی که در این طبقات هست و این استثنائات این ملکیت را از بین برده و خواهد در طبقات بالا کاملاً رسوخ دارد (صحیح است) و آن طبقات هستند که باعث میشوند در طبقات پایین هم گاهی از نظر حفظ معیشت و زندگی یک انحرافی حاصل شود و البته بهیچوجه ممکن نیست فکر کرد که افراد عادی در این ملکیت طبعاً منحرفند و این ملکیت نمی‌تواند کارمند درست داشته باشد، شما در یک دستکاه برای جلوگیری از زدی یک وزیر صحیح و درستکار در رأس آن بگذارید و از همین اعضاء دولت بگذارید آنجا بیایند و کار کنند بنده قول میدهم که بسیار شاید ۷۰ الی ۸۰ درصد از این اعضائی که الان هستند بدورستی و صحت خدمت خواهند کرد و این البته مقدمه اش همان است که قبلاً عرض کرده‌ام این قسمت هم صحیح بوده است اما از نظر اصل بودجه باید عرض کنم که کمسیون بودجه در ابتدا در نظر داشت که بودجه ملکیت را تقلیل بدهد و وضع بودجه آخر اسفند ۲۴ بعد از اینکه مطالعه کرد هیچ اشکالی هم در این زمینه ندید چون وضع زندگی تغییر کرده و نه احتیاجات اداری ما زیاد شده متأسفانه در این کار توفیقی که حاصل شد نتیجه اش این شد که الان ملاحظه میفرمائید بودجه‌ای بمجلس آمده و از بودجه تقدیمی آقای قوام السلطنه هم زیادی دارد در صورتی که یکی از علل مخالفت خود بنده با کابینه آقای قوام السلطنه این بود که بودجه‌ای که بمجلس تقدیم کرده بودند غیر از آنچه بود که انتظار میرفت و من منتظر بودم که بعد از فترت ایشان یک بودجه ای که با مطالعه تدوین شده باشد بمجلس بیاورند و بیاورند در کابینه آقای حکیمی هم که قرار شده بود بودجه قهری تقلیل پیدا کند و آنچه که بنده میخوانم بگویم این است که در آن دوره نظر بر این قرار گرفت که تا اندازه‌ای از زوایه و تجملات بزنند و شاید ضروریات را حفظ کنند بعد دولت فعلی آمدند و دولت فعلی با اینکه بنده کاملاً معتمدم که آقای وزیر کمال توانائی را دارند و کمال اعتماد را دارم که میتواند این کار را بکنند ولی بواسطه اینکه عوامل حکومت ایشان هم درین زمینه شاید حوصله‌ای نداشته باشند، آن کاری را که بالاتر از همه بود آن کار را کردند یعنی گفتند هر وزارتخانه‌ای که کم دارد صورت بدهد فلان اداره گفت صد هزار تومان گفتند این صد هزار تومان مال تو، فلان اداره گفت دوست هزار تومان گفتند این دوست هزار تومان مال تو و فلان وزارتخانه گفت چند میلیون گفتند این چند میلیون هم مال تو، اصلاً یک نکته ای که گمان میکنم بر آقایان پوشیده نباشد این است که این وزارتخانه‌ها که این ارقام را داده‌اند فکر میکنند که روی احتیاجات فعلی است؟ تصور میفرمائید این ارقامی که داده‌اند اغلب بعد از

اینکه احتیاجات خودشان را حساب کردند یک مبلغی هم زیادی نوشته اند، اما اینکه ممکن است گفته شود که در بعضی از وزارتخانه‌ها بابت هزینه‌های عمرانی ملکیت مبالغی گذاشته شده و باید خرج شود بنده باید عرض کنم که در آن زمینه هر قدر بگذاریم گذاشته ایم اما خود آقای وزیر بخوبی میدانند که اینها همه روی کاغذ خواهد ماند و منتهای چند فقره و چند قلم که زیاد مزاحم ایشان بشوند عملاً نخواهند توانست این پول را به عمران و آبادی اختصاص بدهند زیرا افرادی که حقوق بگیر هستند یا آنها را که نفوذ دارند آنها از این بودجه استفاده خواهند کرد و هر قدر هم زود تر تصویب بشود برای آنها بهتر است. بعد از این مقدمه چنانچه عرض کردم نمی‌خواهم مکرر آن مضالبت انتقادی را که آقایان فرمودند عرض کنم بطور کلی روی قسمت درآمد آن انتقاداتی را که بعضی از آقایان کردند بنده هم بطور خلاصه عرض میکنم در قسمت درآمد انتقادات بنده هم همان چیزی است که آقایان در اینجا بمرض مجلس شورای ملی رسانند بعقبه بنده در ملکیت ما توجهی بظیقات پایین مردم نیست در لوازم ضروری که اولاً مردم را ما مقید بمالیات کرده ایم و در این کار بنظر بنده جرم خیلی مشهودی میکنیم یعنی می‌بینیم اینکار اسانی است اینرا اجرا میکنیم بدون اینکه توجه کنیم که ما نباید روی دوش طبقه سوم و فقیر این ملکیت چیزی اضافه کنیم آنها را لا اقل بهمان وضع هادی که دارند اما در قسمت درآمد تنها آنکه را که بنده توجه کردم و تفهیمم و در کمسیون بودجه هم متذکر نشدم و اینجا یاد آمد اینست که بنده شنیدم دولت اسهامی در شرکت نفت دارد و متأسفانه در آمد آنها در این بودجه ذکر نشده است اگر این اسهام مال دولت ایران است چرا در آمد آن در بودجه نیست؟ بنده دیگر حالا عرضی در قسمت درآمد ندارم ولی در قسمت هزینه وزارتخانه هادوسه نکته که بنظر آمده عرض میکنم اولاً در موضوع فرهنگ بنده باید عرض بکنم که فرهنگ ما با نهایت تأسف دارد راه کوچ میرود باین طریق که ما توجه کردیم بظواهر و باین ترتیب من هیچ بعید نمی‌بینم که چند سال دیگر دردهات در بالای دست‌انها بنویسند دانشگاه یعنی بدون اینکه جایش را داشته باشیم، شاگردش را فراهم کنیم اسامی را بالا میبریم و این وضعی است که خود من در دستکاه دولت دیدم مثلاً بنده یک وقتی رئیس اداره بودم دیدم همه میشوند رئیس کل بنده رفتم بهلوی وزیر گفتم که آقا بنده چیزی کسر ندارم که بشوم رئیس کل بعد از مدتی هم بشوم مدیر کل بنده که فرق نکردم همان مأمورین عادی و جزه میروند میشوند رئیس ادارات کل حالا ملاحظه بفرمائید در قسمت فرهنگ این کار میشود و صلاح نیست و از آقای دکتر اقبال بنده تقاضا میکنم که توجه داشته باشند که این دانشگاه تأسیس دانشگاه یک امر ظاهر سازی و نمایی نگردد یک جنبه کم مطالعه شده ای نداشته باشد بنده می‌شوم که بعضی از نمایندگان معترض راجع به شهرهای خودشان گله مندند که ما چرا دانشگاه نداریم بنده معتمدم که اگر یک دانشگاه خوب داشته باشیم بسیار بهتر است و اگر همین یک دانشگاه را تکمیل کنیم و نواقصش

را رفع کنیم بسیار خوب است و بنده الان از بسیاری از جهات دانشگاه تهران را ناقص می‌بینم و همچنین اگر روی دلائلی لازم بود در تیریز دانشگاهی تأسیس بشود ممکن بود قسمتی از تأسیسات دانشگاه تهران را در تیریز دایر بکنند قسمت ادبیات و علوم را به تیریز منتقل میکردند و میگفتم هر ایرانی که میخواهد دانشگاه ادبیات را ببیند برود به تیریز بشرط اینکه وسائل را بتوانیم فراهم کنیم و بنده میخوانم بگویم در این قسمت در تیریز نواقص زیاد است و اشخاصی هم که در آنجا هستند اشخاص بسیار دانشمندی هستند ولی بطور کلی در این زمینه فعالیت کردن و یک دستکاهی درست کردن مثل تأسیس دانشگاه مبالغی را هم آنجا صرف کردن بعقبه بنده صلاح نیست و بنده عقیده دارم که وزارت فرهنگ باید بتحصیلات ابتدائی بیشتر از آنچه حالا اهمیت میدهد اهمیت بدهد متأسفانه آقایان نمیدانند که یک شاگرد مدرسه ابتدائی معلم برای تدریس ندارد عده زیادی از آنها در مدرسه جمع میشوند و در تهران البته قسمت شالیب شاید هم ازاتی داشته باشد و بد نباشد ولی همین که از تهران خارج میشوند اولاً عمارات بسیار بد و در بعضی از جاها در تکایا و مساجد با یک وضع بسیار بدی و البته معلمین آنها یزومده و در واقع بدون قدرت فکری و روحیه قوی یک عده از اطفال مردم زیر دست او باید تربیت بشوند تازه این شخص کتاب خوب در اختیارش نیست از آن گذشته وزارت فرهنگ هنوز تعیین نکرده که مثلاً وقتی حساب درس میدهند تکلیف چه قدر بشاگرد بدهند شاید این بنظر آقایان کوچک بیاید ولی تمام این ملت تشکیل میشود از بچه‌هایی که از ۷ سال به بعد مدرسه میروند تا دوازده سال این از اوضاع مدارس ابتدائی وقتی بمدراس متوسطه برویم می‌بینیم در مدارس متوسطه اوضاع به همین حال است بنده بهر حال میخوانم عرض کنم که وزارت فرهنگ اگر بمدراس ابتدائی و بعد بمدراس فنی و حرفه‌ای که بتوانند اشخاصی کارآمد برای ملکیت تهیه کنند توجه بیشتری بکنند تصور میکنم اوضاع ملکیت بهتر بشود (درین موقع مجلس از اکثریت افتاد پس از چند دقیقه مجدداً اکثریت حاصل شد) عرض کنم در قسمت وزارت اقتصاد و نقشه اقتصاد اصل مطلب این است که در این ملکیت اقتصاد باید بتفع همه کمی بچرخد، اگر بتفع مردم است باید یک طوری فضاوت کرد و اگر بتفع اشخاص مخصوصی است یک طور دیگر، الان یک عده اشخاصی کدر ملکیت هستند و بعضیها هم در این جا نشسته اند راضی هستند ارزش میگیرند، تجارت میکنند، صادرات میکنند، ولی ملت ایران از این وضع هیچ استفاده‌ای نمیکند، مستعفی نمیشود آقا، میگویند دولت متأسفانه وزارت اقتصاد ملی درباره این کار کوچکترین عملی انجام نمیدهد، و در این زمینه کوچکترین وظیفه ای را تاکنون انجام نموده است و بنده باید عرض کنم که با ارادت می‌کنم که به آقای وزیر اقتصاد دارم و از قدم در یک مدرسه درس میخوانم باید عرض کنم که ایشان هم هنوز موفق نشده‌اند ببرد نشان

بدهند که وزارت اقتصاد ناظر و حافظه ملکیت مردم است بنده خیال میکنم که در این قسمت باید یک توجه بیشتری بشود و یک ترتیب بهتری داده شود، باز عرض می‌کنم که سیاست اقتصادی دولت که میگویند ندارد بنظر بنده معلوم است که امروز در دنیائی که ما می‌بینیم یک طرف بوضع خاصی اداره میشود و حکومت عمومی است و در طرفهای دیگر ممالکی مثل انگلستان می‌بینیم آنچه میتوانند بنام مردم و برای مردم حتی در امر اقتصادی خدمت می‌کنند بنده خیال می‌کنم این فکرها که بگذاریم فعلاً هر کس هر جور دلش میخواهد بیاورد و بفرودش اصلاً موضوع ندارد و تازه اگر بتوانند رقابت ازاد را ایجاد کنند پس در تمام رشته‌ها هم همین کار را تولید کنند و ایجاد کنند و حقیقتاً این کار را بکنند بنده می‌شوم که در ماشین‌های کشاورزی بازمین میکنند که چه مبلغی میدهند و آن مبلغ را یک عده‌ای میدهند بنده میخوانم عرض کنم که اگر قرار است تراکتورها این ملکیت بیاید دیگر تمهین مبلغ فایده ندارد آزاد کنیم و صد درصد ارز بدیم یا شصت درصد ارز بدیم و جعل درصد آزاد هر کس می‌تواند برود بیاورد نه اینکه فقط چهار نفر پنج نفر بتوانند بروند بیاورند و بفروشند (صحیح است) بنده دیشب تصویب نامه‌ای هم راجع به ماشین آلات برق و کارخانجات آن دیدم، آقا چه ضروری دارد که این راهم آزاد بکنند اگر ارزش را ندارید پس معلوم نکند چه ضرورتی است که کارخانجات و ماشین آلات را محدود بکنند و وقتی محدود می‌کنند نتیجه اش این میشود که آن پنج شش نفر میگیرند ولی وقتی آزاد بکنند موقعی که مراجعه میکنند بگویند پنجاه درصد از ارزش را میدهم پس قبول دارم با اصلاحاتی که که ارز موجود دارید بگویند صد درصد تومان میدهم قبول دارم، ولی اینرا شما نفرمائید که من فلان مبلغ در این ملکیت کارخانه وارد میکنم این را آنها می‌خواهند وارد کنند از الان بازار سیاهش را تهیه می‌کنند و شما وقتی میفرمائید که این مقدارش محدود است یک عده ای استفاده میکنند در صورتیکه آقا عده دیگری هم هستند که لازم دارند می‌خواهند بیاورند شما می‌گویند من محدود و بنظر بنده دولت در این راه اعمال بی لطفی را میکند بنده عقیده‌ام این است که ماشینهای کشاورزی را هم شصت درصد میدادند و بدیم میگفتند که همه کس داده می‌شود ولی اگر بفرمائید مبلغ معینی میدهم این اساساً بتفع یک عده‌ای تمام میشود و بنده عرض می‌کنم که با تمام قوا مخالف (صحیح است)

موسوی - حق باشماست میبظنور است

مهندس رضوی - این محدودیت بتفع چند نفر تمام میشود.

باتماقلیچ - اینطور نیست.

مهندس رضوی - خواهش میکنم آقای باتماقلیچ در این زمینه صحبت نفرمائید.

باتماقلیچ - شما در صحبت خودتان به بنده میفرمائید و بنده هم می‌خواهم عرض کنم که سبب و سی هزار دلار گرفته‌ام و برای ملت گرفته‌ام

مهندس رضوی - بعداً ممکن است تشریف بیاورید اینجا صحبت کنید صحبت شما نیست

باتماقلیچ - چرا منظور شما بنده بودم

مهندس رضوی - بنده صدی ونطری نسبت بشما ندارم و معلوم میشود که خود شما چنین فهمیدید عرس کنم که بمدار اینکه این قسمت را عرض کرده در قسمت کشاورزی که آقای بوشهری در آن عمل می کنند آنجا که اصلا يك وضع خاصی است یعنی بنده نمی خواهم بگویم که وزارت کشاورزی ایران برای کشاورزی ایران چه میکند ؟ (بکنفر از نمایندگان این هیجکاری نمیکند) بنده می خواهم عرض کنم که کاری دست شما نیست نه فله دست شما هست ، چه قدر دست شما است شما چکاره وزیر کشاورزی هستید شما باید مدتها را آنجا نشاندید و با یک اداراتی در ولایات درست کرده اید شما کارتان همان دفع آفات است که بنده باید تقدیر و تمجید بکنم ولی در خیلی از موارد هم يك بولهای ریاضی خرج شده است که بنده عرض می کنم (نیک بی-بنگاه آبیاری راهم فرمائید) بنگاه آبیاری فعلا هیچکاری نمیکند اطلاعاتی که بنده دارم هیچ راضی نیستم راجع باشخصش عرض نمی کنم طرز کار بنگاه آبیاری متصور است که این بنگاه حتی بق اساسنامه اش کار نمی کند . حالا راجع بوزارت جنگ ؟ راجع بوزارت جنگ اصلا در این مملکت تا میخواهند راجع بآن صحبت کنند داد و فریاد و هیاهو میکنند و مثل این است که این وزارتخانه جدا از وزارتخانه های دیگر است ، بنده خیال میکنم که در این وزارتخانه این طریقی که هست خوب نیست و ممکن است که بتدریج باعث بشود که خدای نا کرده فواصل ایجاد بشود ! در موضوع ارتش همه ما معتقدیم که باید ارتش مجهز کافی ولی حقیقه چیز داشته باشیم و ارتش بنگاه سربازی باشد (صحیح است) اما این يك ضابط است ، ریخت و پاش و خرجهای بی ربط و بیستونهایی در خارجه داشتن و حسابهای اسلحه ها را که خریده اند که ضررش را خودشان هم نمیدانند و اسلحه ای که می آید با اصول فنیش آشنا نبودن يك مطالب ، مامیکوئیم که باید وزارت جنگ قادر باشد و کار بکنند چه بهتر از این امیدواری ما داریم که وزارت جنگ مدافع مملکت ما باشد اما مبل داریم که به تکلیف اهمیت بدهد و وقتی يك کاری را انجام میدهد از روی اصول صحیح باشد ، وزارت جنگ باید اسلحه را کوارد می کند اشخاصی را که روی آن باید کار بکنند آنرا بشناسند و از آن استفاده بکنند ، اینکه يك مقداری صندوق آلات وارد بکند که اگر بگذاریم خواهیم دید و بیش بینی میشود که عده زیادی از آنها را نمیتوانند جور بکنند چرا برای اینکه آن تشکیلات فنی را الان ندارند و به انضای فنی خود هم توجه نمیکند و در این زمینه بنظر من اگر از دول بیطرف متخصصینی بیابند بنده حرفی ندارم و متخصصین ایرانی را باید جمع کنند و ورزیده کنند تا بتوانیم از این خرجی که برای مملکت تولید شده افلا استفاده بنفع مملکت بکنیم یعنی لااقل اگر وسیله داریم از آن وسیله هم بتوانیم استفاده کنیم و این البته تا روزی است که مملکت مقتضی بداند . بنده در این قسمت دیگر عرضی ندارم راجع به ژاندارمری که آقای خسرو هدایت فرمودند به عقیده من یکی از قسمتهای لازم ژاندارمری است منتهی باید اصلاح کرد ژاندارمری رانه اینکه ۵۶ میلیون بودجه آنرا زد ژاندارمری چون ریخت و پاش دارد بد است . در ژاندارمری ژاندارم دزدی میکند برای اینکه صاحب منصب کوچک کوچکش دزدی میکند صاحب منصب بزرگ دزدی میکند صاحب منصب بزرگ دزدی میکند برای اینکه صاحب منصب بزرگ دزدی میکند یک کمیای هست وقتی که سرگردنه رامیکردند بکنند و قسمت میکنند سرباز بیچاره بالااصاله دزد نیست شما به او ماهی دویست تومان حقوق بدهید ، زندگیش را تامین بکنید آنوقت اگر دزدی کرد تیر بارانش کنید بشرط اینکه اگر صاحب منصب هم دزدی کرد او را هم تیر باران کنید و الا بنده اطلاع دارم که وقتی فلان یست را اجازه بندی میکنند خوب طبیعتاً ندارند بدبخت دزد می شود و ژاندارم هم یکی از افراد این مملکت است و جزء ملت ایران است و ملت ایران بالااصاله دزد نیست و نمیتوان گفت که همه دزدند (در اینموقع مجلس از اکثریت افتاد و پس از چند دقیقه مجدداً اکثریت حاصل شد) و بنده باید عرض کنم که عقیده ام این است که ارتش و ژاندارمری و شهربانی فرق نمیکند چون قوای تأمینیه ما از این سه تشکیل می شود و همه هزینه آنهاست و علامت عقب افتادگی ما این است هلاکت وضع خاص ما هم این است اینرا از بودجه نمیتوانیم برداریم ما عقیده داریم که اینها این هزینه ها در آن راهی صرف بشود و بآن منظوری که مفید بحال مردم مملکت ایران باشد صرف شود یعنی ژاندارم ضابط دادگستری باشد و بتواند يك ضابط خوب کار کند و در جلوگیری از نا امنی خوب کار کند در ارتش هم بنده راجع بآن دیگر عرضی ندارم عرض کردم که در قسمت فنی باید خوب دقت کنند و از ریخت و پاشهای آنچه جاوگیری بشود بنده چون می بینم آقایان غسته هستند فقط راجع بوزارت پست و تلگراف چند کلمه عرض میکنم و آن این است که وزارت پست و تلگراف مجهز بدستگاه های قدیمی است و متأسفانه با اینکه اعتباری در آن گذاشته اند که دیده ام چه پروژه ای برایش در نظر گرفته اند و در جراید هم نخواندم که بالاخره آیا وزارت پست و تلگراف هم متوجه شده است که دستگاههای قدیمی شده و در دنیا امروز با دستگاههایی غیر از اینها کار میکنند و میتوانند با همین هزینه با دستگاههای خوب مجهز شود و غیر از این هزینه البته خوب کار میکنند . اما در خانه چند کلمه راجع بوضع کرمان عرض داشتم البته آقایان خواهند فرمود که کار ولایات را قاطی کار بودجه میکنند بنده میخواهم عرض کنم که ما وکلای کرمان گله مند هستیم که دولت آن توجهی که لازم است بکرمان نکرده و منتظر هستیم در مجلس موقعی که بودجه عمرانی از تصویب مجلس میگذرد به بنیمیم که واقعاً باستان پهناتور کرمان آنظوری که شایسته توجه است عملاً قلمی برداشته شود و بنفع مردم آنجا خدمتی بشود و الا از ۵۰ هزار تومانی که دولت داده اند منون هستیم و بنده از آقای وزیر در آنموقعی که وزیر دارائی بودند کمال تشکر را دارم ولی این درد کرمان را دوا نمیکند و کافی نیست و این استان که در زمان اعلیحضرت فقید بکلی کنار این مملکت گذاشته شده بود یعنی يك ساختمان جدید در کرمان نشد يك کار عمرانی در کرمان نشد تنها کاری که توانستند بکنند از راه صنعت فرش بود در آنموقع که شرکت فرش تأسیس شد برای رای کافی نیست جلسه را ختم میکنیم جلسه روز پنجشنبه ساعت ۸ و نیم صبح (پنجاه و پنج دقیقه بعد از ظهر جلسه ختم گردید) رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

و من متأسفم که در بنخصوس ما اقدام کردیم در بنخصوس بیمه کارگران فرش دیدیم که شرکت اصلا يك حالت مخالفتی دارد (نراقی - صحیح است) خلاصه شرکت فرش يك شرکت تجارتي است که البته باید به هیئت مدیره بر عرض و طویش حقوق بدهد و هر روز هم که اضافه میشود و انتظار دارد بیلان هم مثبت باشد بنده عرض میکنم که شرکت فرش موظف بود ساختمان های جدید در کرمان و یزد و کاشان و ارواک و تبریز و غیره هر جا صنعت قالی بافی دارد تأسیس و مخصوصاً در کرمان که قالیش آقدر مرغوب است و به محض اینکه قالی برای کسی به تهران میرسد وقتی مراجعه کنید دیده میشود که میگردد قبالا فروخته ام البته گاهی هم يك تبابی در کار است کارگزاران در يك عمارت صحیح میبایستی مشغول کار شوند و زندگانی نکنند حالا خواهند گفت که ما بازار صدور میخواستیم اگر این کار را میکردیم بنده از طرف همه کارگران قالی عرض میکنم که قالی امروز هم خریدش در تهران پنجاه در صد بنفع اشخاصی است که وارد در يك مفسداری هم بیا بدهید دولت میتواند شرکت را وادار به این کمک بکند ، در کرمان هم يك عده تجار یا کدمان و خیر خواهی هستند و آنها جلوتر از شرکت فرش سعی کردند و کوشش کردند يك کمکی بکنند البته آنهم جزئی است یعنی عمالان در حدود ۲۵ الی ۳۰ هزار نفر کارگران کرمانی که از صبح زود تاغروب آفتاب میروند سر کار و کار میکنند و اگر حقیقه انسان بود وضع آنها را ببیند متأثر میشود و بسیاری از این خانواده ها مسالوند و دخترها در وضع حمل ناقص هستند و در موضوع طبی باتیاب رسیده برای آنها باید فکری بشود در صورتی که بتوانند فرش هم بافند شود ولی با حقوق و بهداشت خوب در هر صورت ما از دولت در این مورد گله مند هستیم بطوریکه میگویند کرمانی ها باهوش هستند متأسفانه هیچگونه توجهی باین استان نمی شود فقط خوشوقت هستیم که در آنجا استانداری داریم که از ایشان رضایت داریم آقای زند يك مرد بسیار بدستکار و خیر العملی هستند (صحیح است) يك فرمانده قشونی داشتیم آنجا امید و اوریتم با اعلیحضرت که برگشتند بر گردند بکرمان (صحیح است) این دو قسمت را متشکریم ولی راجع بحمل و اینکه دولت اعتباری منظور بکند و بنگاه آبیاری و آن پروژه معروف خودش را يك قدم جلوتر ببرد هیچ ما ندیده ایم و چون ندیده ایم البته از این حیث گله مند هستیم (صحیح است)

باتمنا تقی لیج - بنده طبق ماده ۱۰۹ اجازه می خواهم .
رئیس - فرمائید .
(در اینموقع مجلس از اکثریت افتاد)

ه. موقع ودستور جلسه بعد - ختم جلسه
رئیس - پیشنهاداتی شده برای اینکه جلسات را هر روز تشکیل بدهیم چون عده برای مذاکره و برای رای کافی نیست جلسه را ختم میکنیم جلسه روز پنجشنبه ساعت ۸ و نیم صبح (پنجاه و پنج دقیقه بعد از ظهر جلسه ختم گردید) رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

گویب-بنده پس گرفتیم .
رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت بشود .
(پیشنهاد آقای قبادیان بشرح زیر قرائت گردید)
پیشنهاد میکنم از هر زواری که برای حج می رود عرض بکند تومان هشتاد تومان گرفته شود
رئیس - تا ۵۰ تومان مجلس رای داد کمتر میتواند بفرماید بیشتر نمیتواند .
قبادیان-بنده پس گرفتیم
رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت بشود .
(پیشنهاد آقای مهندس احمد رضوی بشرح زیر قرائت گردید)
پیشنهاد میکنم مأمورین اعزامی همگی از بین کارمندان کشوری دولت انتخاب فقط هزینه راه و فوق العاده آنان از محل یا نقد ریال دریافتی تأمین و پرداخت گردد
رئیس - آقای مهندس رضوی
مهندس رضوی - پیشنهاد بنده تمام مشکلات و نگرانیهای اشخاص را رفع میکند . پیشنهاد بنده اینست که هر کس که همراه قافله حرکت میکند اعم از سرپرست یا طبیب یا دارو ساز و قیره از دستگاه دولتی انتخاب بشوند منظور بنده اینست که اشخاصی باشند که مسئول باشند و بعد از مراجعت هم ما بتوانیم حساب از آنها پس بگیریم اقلا حساب حفظ شؤنات مملکت را از آنها پس بگیریم . بنده سوه ظنی به اشخاص خارج از دستگاه دولت ندارم ولی فکر میکنم که هر کس از خارج انتخاب بشود که این کار را بعهده ببرد اگر موفق نشد که نظر ما را تأمین کند آنوقت مسئول این کسیت ؟ یکی باید ایراد گرفت ؟ اینست که از آقایان تقاضا میکنم موافقت فرمائید که این مأمورین دولت انتخاب بشوند البته از مأمورین صلاحیت دار که هزینه راه و فوق العاده شان از این محل داده بشود حقوق هم گمانا از اعتبار دولت پرداخته بشود ممکن است بکنم تره دیگر قرائت فرمائید (بشرح سابق مجدداً قرائت شد)
رئیس - آقای مدلل
مدلل (معاون نخست وزیر) - همان طوری که اینجا تذکر داده شده این بار اول است که این کار میشود و از آن گذشته هم تصور فرمائید که ۱۵ هزار نفر ، ده هزار نفر ، پنج هزار نفر حاجی را باهم نمیشود حرکت داد که بکند خاص را معین میکنیم همراه آنها بتوانان سرپرستی بروند باید در عمل دیده که چطور اقتضا میکند مثلا از نقاط مختلفه کشور آنها حرکت میکنند شاید بسیاری جا ها مقتضی باشد که از بین خود آنها بکنم تره که مورد اعتماد آنهاست سرپرستی آنها گماشته شود یا يك شخص حاجی از مأمورین دولت گماشته شود همینطور که جناب آقای نخست وزیر فرمودند يك وقتی است که آقایان افراط میفرمایند از اینکه اگر مأمور دولت در يك جایی باشد آنها خراب میشود يك جا است که اعتماد اشخاص در این باب لازم است حکه اگر يك سرپرستی را دویست نفر حاجی ، ۵۰ نفر حاجی ، صد نفر حاجی آمدند گفتند آقا دلان میخواهد که سرپرستی ما را این مرد باشد چون این هیئت سرپرستی ملاحظه فرمائید امسال مادر اینکار مبتدی هستیم سایر ملل هم کاروان درست کردند باید از

آنهام اقتباس میکنم فرستمان هم کم است مطالعه مان هم در این کار کم است بایستی بعد از این مابستر بتوانیم اداره کنیم مثلا شاید اهالی يك نقطه ای جمع میشوند بین خودشان جمع میشوند و بکنم تره را انتخاب میکنند دست دولت را نبندید و بنده تصور میکنم اینها هم يك کمی اسمش مداخله فوه مقتنه در فوه مجریه است .
رئیس - آقای نخست وزیر نظرتان چیست ؟
نخست وزیر - بسته برای مجلس است
فولادوند - آقا این را پس بکنم تره خواهش میکنم عده کافی نیست .
رئیس - آقای ارباب شما مخالفید ؟
ارباب - بلی ، بنده با کمال ارادت که جناب آقای مهندس رضوی دارم (مهندس رضوی - مرحمت دارید) باید مخالفت را اینجا عرض کنم که در امور دنیوی مأمورین دولت بعد کمالی مداخله دارند دیگر در امر اغروی نمیخواهد مداخله داشته باشند بنده دیگر نظر با احترام جناب عالی عرض نمیکنم ولی هم بقدر عرض میکنم که مردم را در که امر آخرت بدست مأمورین دولت گرفتار نکنید
۳- موقع ودستور جلسه آینده - ختم جلسه
رئیس - دوفتر از آقایان بیشتر بیرون نیستند این پیشنهادات هم همه محتاج برای است (حافظی - اول اسم آقایانیکه از جلسه رفته اند بیرون بفرمائید) اگر پیشنهادات هم قرائت بشود بالاخره جلسه آینده میماند چون عده کسانی برای رای نیست بنابراین جلسه برای روز یکشنبه خواهد بود (مجلس سی و پنج دقیقه بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

تصویب نامه ها
شماره ۱۳۴۶
وزارت کشور
هیئت وزیران در جلسه ۲۰ شهریور ماه ۱۳۲۷ بموجب پیشنهاد شماره ۴۳۰۱۷ر ۲۵۸۳ وزارت کشور تصویب نمودند بنظر تشویق و ترقی صنایع داخلی کشور فیلمهای ناطق فارسی محصول کارخانه شرکت سهامی میترا فیلم که بوسیله هنر پیشگان ایرانی در داخله کشور تهیه میشود فقط برای بکساله ۱۳۲۷ از پرداخت موازین شهرداری معاف گردد
تصویب نامه در دفتر نخست وزیر است .
م - ۳۶۶۶
شماره ۱۰۷۶۴
وزارت دارائی
هیئت وزیران در جلسه ۲۰ شهریور ماه ۱۳۲۷ بنا به پیشنهاد شماره ۱۰۳۰۹ ر ۱۰۳۰۹ بتاریخ ۲۷ ر ۲۷ وزارت فرهنگ و موافقت شماره ۱۳۱۲۲ ر ۱۳۱۲۲ بتاریخ ۲۷ ر ۲۷ وزارت دارائی و تعقیب بنده تصویب نامه شماره ۲۲۷۷ ر ۲۲۷۷ بتاریخ ۱۹ ر ۱۹ تصویب نمودند بصحبتی که در ممالک خارجه در مراحل پائین تر از دانشگاه تحصیل میکنند وزارت فرهنگ بآنها کمک خرج میدهد معادل کمک مزبور که بیرون ارز پروانه ارزی از اسماخرانه داریکل صادر نماید
تصویب نامه در دفتر نخست وزیر است .
م - ۳۶۶۹
از طرف نخست وزیر

شماره ۱۰۰۲۶
وزارت دارائی
هیئت وزیران در جلسه ۲۰ شهریور ماه ۱۳۲۷ بنا بر پیشنهاد شماره ۲۷۱۷۸ ر ۲۷۱۷۸ مورخ ۳۰ شهریور ۱۳۲۷ وزارت دارائی آئین نامه زیر را تصویب نمودند
۱ - صید ماهی بوسیله دینامیت و بطری و معوی آهک و هر نوع مواد منفجره دیگر در کلبه آبهای کشور اعم از رودخانه - چشمه - مرداب - دریاچه و دریا اکتفا ممنوع است
۲ - صید ماهی با هر نوع مواد سمی و مخدره در کلبه آبهای کشور اکتفا ممنوع است
۳ - متخلفین از این مواد بایستی خسارات وارده بتابع ماهی کشور و پلها و ساختمان های رودخانه هارا طبق تشخیص کارشناسان جبران نمایند و عمل آنان نیز خلاف تشخیص شده و طبق آئین نامه کبفر افعال خلافی مجازات خواهند شد
۴ - فرماندارها و بخشدارها و دادگاه های مربوطه مأمور اجرای این تصویب نامه میباشد
تصویب نامه در دفتر نخست وزیر است .
م - ۳۶۶۸
شماره ۱۱۷۰۴
وزارت کشاورزی
هیئت وزیران در جلسه ۲۰ شهریور ماه ۱۳۲۷ تصویب نمودند که تصویب نامه مورخ ۱۳-۴-۱۳۲۷ شماره ۱۰۹۴۰ به طریق ذیل اصلاح گردد :
کلیه وارد کنندگان که از اول بهمن ماه ۳۲۶ لغایت مرداد ماه ۱۳۲۷ ارز دولتی برای ورود ماشین آلات کشاورزی و حفاری و تلمبه جهت آبیاری و تراکتور و سایر ماشین آلات و ادوات و قطعات متفرقه و یدکی آنها و دستگاههای آزمایشی و سموم مربوط بدفع آفات نباتی و لوازم دام پزشکی گرفته اند از لحاظ مقررات ورود و نحوه استفاده مصرف کنندگان مشمول تصویب نامه شماره ۹۵۸۸ مورخ اول شهریور ماه ۱۳۲۷ بوده و باید اجازه خرید و تصرف آن بصرف کنندگان بطوریکه در تصویب نامه مورخ اول شهریور ماه ۱۳۲۷ مصرح است با رعایت مقرراتی که بوسیله وزارت کشاورزی تنظیم و بتصویب هیئت وزیران رسیده است داده شود .
تصویب نامه در دفتر نخست وزیر است
م - ۳۶۶۵
شماره ۱۱۷۲۸
وزارت دارائی
هیئت وزیران در جلسه مورخ ۲۰-۶-۲۷ و پیرو تصویب نامه شماره ۷۴۹۴ مورخ ۲۰-۴-۲۷ برای تمرکز یافتن امور مربوط برسدگی کالاهای و تعادل نرخها و همچنین تثبیت قیمتها و منع احتکار و ایجاد هم آهنگی بین قسمتهای سابق الذکر و نیز برای مراقبت دقیق در اجرای کلیه قوانین مربوط باین امور تصویب نمودند :
۱ - اداره تثبیت قیمتها و منع احتکار وزارت اقتصاد ملی با قسمت رسیدگی بکالا ها و تعادل نرخها مشترکاً در دفتر نخست وزیر انجام وظیفه خواهند نمود .
تیسره - کارمندان اداره فوق الذکر گمانا جزء سازمان وزارت اقتصاد ملی بوده و حقوق و مزایای خود را از همان محل اعتبارات قبلی دریافت

خواهند نمود منتها از لحاظ اجرای قوانین مربوطه و برنامه یائین آوردن قیمت اجناس طبق تعالیمی که در قسمت رسیدگی بکالا و تعدیل نرخها داده میشود انجام وظیفه مینمایند .

۲ - کمیرونی مر کب از مدیر اقتصاد ملی وزارت دارائی - مدیر غله شهردار تهران - معاون یا مدیر کار قضائی وزارت دادگستری - معاون وزارت اقتصاد مرتباً در دفتر نخست وزیر تشکیل میشود تا برنامه اجرای تعدیل و تثبیت نرخها و رسیدگی بکالاهای وارداتی را مطابق قوانین و مقررات تعیین نمایند .

۳ - کمیسیون مذکور مکلف است برای اجرای قوانین مربوطه به تثبیت نرخها و تعدیل قیمت اجناس مورد احتیاج عامه و تسریع در اجرای منظور دولت که یائین آوردن قیمت اجناس و ایجاد نظم و ترتیب در رشته های مختلف کسب و تجارت می باشد با مراعات قوانین و مقررات مربوطه بترتیب صدور جواز برای اصناف مختلف و درجه بندی آنها مخصوصاً در قدم اول جواز نانوائها را بیش بینی نموده و برای اجرا بقسمتهای مربوطه (شهرداریها از لحاظ اصناف - وزارت دارائی از لحاظ ارز و کالاهای انحصاری - وزارت اقتصاد ملی از لحاظ واردات و تجارت و دلالی و بانکداری و بالاخره حمایت از تجارت و کارخانجات داخلی ابلاغ نمایند .

۴ - وزارت دادگستری موظف است هرچه زودتر تعداد دادگاههای سیار را به سی دادگاه رسانیده و بقسمت رسیدگی بکالاها و تعدیل نرخها معرفی نماید .

۵ - تمام نرخهاییکه کمیسیون مذکور باقیمت تعدیل نرخها تعیین میکند باید فوراً از طرف قسمت مربوطه باشهرداری برای اطلاع عامه و اجرا چاپ و اعلان گردد .

تصویب نامه در دفتر نخست وزیر است

۳۶۶۷-م از طرف نخست وزیر

شماره ۱۸۷۷۸ر۷۹۸۹ ۲۷-۶-۲۱
آقای محمدرضا مشکوری سردفتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق شیراز
 بیرو ابلاغ شماره ۲۷۰۵۰۰۱۰۸۷۴ر۰۶۹۵
 نظر باینکه معاکه انتظامی شما منتهی بمحکومیت توییح کتبی بادرج درمجله شده بموجب این ابلاغ رفع تعلیق شما را از تصدی دفاتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق اعلام میدارد .

وزیر دادگستری

شماره ۱۸۸۰۲ر۸۹۰۷۸ ۲۷-۶-۲۱
آقای یحیی علامی پراسکانرود
 بموجب این ابلاغ دفاتر شما را درقریه سراسکندر مشرود برای ثبت ازدواج و طلاق رسمیت میدهد .

وزیر دادگستری

شماره ۱۸۷۷۰ر۷۰۱۶ ۲۷-۶-۲۱
آقای پولس سعده سردفتر ازدواج مشهد
 بموجب این ابلاغ استعفای شما از تصدی دفتر ازدواج پذیرفته میشود .

وزیر دادگستری

شماره ۱۸۸۰۰ر۸۰۸۴ ۲۷-۶-۲۱
آقای سید احمد جلاله فتحی
 بموجب این ابلاغ دفاتر شما را درخلخال برای ثبت ازدواج و طلاق رسمیت میدهد .

وزیر دادگستری

شماره ۱۸۷۹۶ر۸۰۵۶ ۲۷-۶-۲۱
آقای محمود خاللی سردفتر ازدواج قریه شاهین کردستان

بموجب این ابلاغ استعفای شما از تصدی دفتر ازدواج پذیرفته میشود .

وزیر دادگستری

شماره ۱۸۷۷۴ر۸۱۲۴ ۲۷-۶-۲۱
آقای سید محمد بنی هاشم
 بموجب این حکم بسمت سر دفتر اسناد رسمی درجه سوم بجنورد منصوب میشود طبق مقررات مشغول انجام وظیفه شوید .

وزیر دادگستری

شماره ۱۸۰۲۲-۷۴۶۵ ۲۷-۶-۱۳
آقای محمد حسین درودیان
 سر دفتر سابق ازدواج و طلاق نقوسان قفرش

بیرو ابلاغ شماره ۲۷-۱۰۸۹-۱۰۱۷-۱۰۲۴
 نظر باینکه معاکه انتظامی شما منتهی بیراثت شما شده بموجب این ابلاغ رفع تعلیق شما را از تصدی دفاتر ازدواج و طلاق اعلام میدارد

وزیر دادگستری

شماره ۱۸۱۸۶-۸۰۶۱ ۲۷-۶-۱۴
آقای محمد کاظم جیلعا ملی سردفتر اسناد رسمی شماره ۳۶ اصفهان
 بموجب این ابلاغ استعفای شما از تصدی دفتر اسناد رسمی پذیرفته میشود

وزیر دادگستری

شماره ۱۸۱۹۰-۷۹۲۲ ۲۷-۶-۱۴
آقای سیدمهدی موسوی دفتریار درجه اول دفتر اسناد رسمی شماره ۱۷ اصفهان

بموجب این حکم بسمت سردفتری اسناد رسمی درجه سوم اصفهان منصوب می شوید طبق مقررات مشغول انجام وظیفه شوید

وزیر دادگستری

شماره ۱۴۴۹۷-۸۰۰۴ ۲۷-۶-۱۸
آقای عبدالله امامی

بموجب این حکم بسمت سردفتری اسناد رسمی درجه سوم دزاشیب شمیران منصوب میشود طبق مقررات مشغول انجام وظیفه شوید .

وزیر دادگستری

شماره ۱۸۰۲۰-۷۴۸۵ ۲۷-۶-۱۳
آقای سید محسن غیائی

بموجب این ابلاغ دفتر شما را در قریه حننا حومه آباد برای ثبت ازدواج رسمیت میدهد .

وزیر دادگستری